

ב"ה. ימות המשיח - חודש הגאולה ה'תשע"ט

ברכת המלך

ברכותיו והדרכותיו של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א
לבעלי יום הולדת - על פי סדר השנים

תשורה

משמחת ברית המילה של החייל בצ"ה
הת' מנחם מענדל שיינוטיק

עפולה, ארה"ק תובב"א
כ"ה כסלו, א' דחנוכה ה'תשע"ט

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

דורון - עפולה

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, ב' שבט תשנ"ב
ברוקלין, נ.י.

הו"ח אי"א נר"נ וכו'
מוה' מיכאל שי'

שלום וברכה!

במענה על ההודעה אשר נולד להם בן למזל טוב,

הנה יה"ר מהשי"ת שיכניסוהו לבריתו של אברהם
אבינו, וכשם שיכניסוהו לברית כן יכניסוהו לתורה
ולחופה ולמעשים טובים, ויגדלו ביחד עם זוג' תי'
מתוך הרחבה.

בברכת מזל טוב

פתח דבר

אנו מודים להשי"ת על כל הטוב אשר גמלנו, ובחסדו הגדול זיכנו בהולדת בנו בכורנו מנחם מענדל שי', והגיענו לחגוג בעיתו ובזמנו את הכנסתו בבריתו של אאע"ה.

התודה והברכה מובעת בזה לבני משפחתנו, ידידינו ומכרינו שבאו מקרוב ומרחוק להשתתף בשמחתנו ולברך את הרך הנולד שי' בברכת מזל טוב, ולאחל לו שיזכה לגדול כחיי"ל נאמן בצבאות השם ולפעול את הגאולה מתוך הרחבה בחיים מאושרים בגשמיות וברוחניות.

ברגשי גיל וחדווה אנו שמחים להגיש בזה תשורה לנוטלים חלק בשמחתנו, מיוסד על הנהגתו הקדושה של כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ נ"ע שחילק 'תשורה' בחתונת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א.

הקובץ שלפנינו כולל מקבץ של ברכות והדרכות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א לבעלי יום הולדת לפי סדר השנים מגיל ינקות ועד שיבה, ובהם בקשתנו שטוחה בפני הקוראים, אשר באם ידוע להם על התייחסויות אישיות נוספות של כ"ק אד"ש לבעלי יום הולדת בקשר עם מספר השנים שלהם, יואלו נא לשולחם לכתובת האימייל rondomem@gmail.com, על מנת שנוכל לצרף אותם למהדורות הבאות של לקט מיוחד זה.

כפי הנהוג בשמחות קודמות במשפחתנו, צירפנו כאן בתור הוספה לקט סיפורי חסידים מפי השמועה, בהמשך לקובצי "מפי השמועה" שי"ל בשמחות קודמות במשפחתנו.

וזאת למודעי, כי הסיפורים שנכללו בתשורה זו נלקטו מתוך דברים שנאמרו בעת התועדויות חסידותיות, ומטבע הדברים סיפורים שלא נרשמו מפי מעתיקי השמועה, נאמרו בהקשרים שונים ובשעות הלילה המאוחרות - מן הנמנע שלא ייפלו בהם שגגות בפרטים מסוימים, אך עשינו את שביכולתנו לנפות התבן מן הבר ולהציג בפני הקוראים את הסיפורים הנבחרים.

קובץ זה הינו מהדורה שניה לאחר שעורר הדים רבים, ונתוספו בו תיקונים והוספות בעזרתם האדיבה של כמה מאנ"ש והתמימים אשר נדבה רוחם אותם לשגר אלינו מכתבים נוספים ששלח כ"ק אד"ש בקשר עם ימי הולדת כדי שיצא דבר שלם ומתוקן מתחת ידינו, ותודתנו העמוקה שלוחה להם, ובזה באנו לכפול בקשתנו דלעיל אשר מי שיש תחת ידו מכתבים נוספים, ישלח אותם לכתובת דלמעלה לתועלת כלל אנ"ש והתמימים.

הא-ל הטוב הוא ית' יברך את כבודו ואת בני ביתו יהיו בתוך כלל אחב"י מברכות מאלופות מנפש ועד בשר, ובמיוחד בברכה העיקרית - שנזכה ללכת משמחה זו, לשמחה העיקרית "שמחת עולם על ראשם", ויהפכו ימים אלו מייגון לשמחה ולמועדים טובים, בהתגלותו המיידית של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א, ותיכף ומיד ממש.

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

לידה

בי"ה, ב' שבט תשנ"ב
ברוקלין, נ.י.

הווי"ח אי"א נוי"נ וכו'
מוה' מיכאל שי

שלום וברכה!

במענה על ההודעה אשר נולד להם בן למזל טוב,

הנה יה"ר מהשיי"ת שיכניסוהו לבריתו של אברהם אבינו, וכשם שיכניסוהו לברית כן יכנס לתורה לחופה ולמעשים טובים. ויגדלו ביחד עם זוגתו תי' מתוך הרחבה.

בברכת מזל טוב

מ. שניאורסאהן

...

בי"ה, ד' מ"ח, תשי"ז¹
ברוקלין, נ.י.

שלום וברכה!

במענה על הודעתו אשר נולדה להם בת למזל טוב.

הנה יה"ר מהשיי"ת שיגדלה ביחד עם זו' תי' לתורה ולחופה ולמעשים טובים מתוך הרחבה.
- ידוע² מכ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) ני"ע, אשר מנהגנו הוא לאמר גם בלידת בת **לתורה** ולחופה ולמעשים טובים, ע"פ מרז"ל (ברכות יז, א) נשים במאי זכין באקרוי' כו' באתנוי' כו' ונטרין כו'.
זמן קריאת שם לבת - שמענו הוראת כ"ק מו"ח אדמו"ר, ע"פ מעשה רב של אדהאמ"צ לעשות הנ"ל בקרה"ת היותר סמוך. מנהגים שונים בזה ראה בס' טעמי המנהגים ח"ד עת. בס' כתר שם טוב להרב גאגין ח"א.
בברכת מזל טוב.

...

1. אג"ק כ"ק אדמו"ר שליט"א חלק י"ד אגרת ד'תתי, עמ' נו.

2. ראה אג"ק שלו ח"א אגרת פז.

ב"ה, ח' תמוז, תשי"ג³
ברוקלין.

שלום וברכה!

בנועם קבלתי מכתבו - אחרי הפסק ארוך - מיום כ' סיון, ובטח בינתים נתקבל מכתבי בברכת מזל טוב להולדת בנם שי ובטח יודיע ג"כ מהשם אשר קראו לו בישראל. ומה שלא עניתי על שאלתו בקריאת השם, הוא ע"פ הידוע מכ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נב"מ זי"ע, שהי' עונה "אז אין דערוך מיש איך זיך ניט" ומובן זה ע"פ המבואר בכתבי האריז"ל אשר להורים נותנים מלמעלה הדיעה הישרה לקרות השם מכוון לנשמת וגוף הנולד, כי הרי השם הוא צנור החיים שלו. ואכפול ברכתי שיגדלוהו לתורה ולחופה ולמעשים טובים ביחד עם בנם אחיו שי' ומתוך הרחבת הדעת אמיתית. מוסג"פ הקונטרס ורשימה שהו"ל לחג הגאולה י"ב וי"ג תמוז הבע"ל וכן העתק מכתבי כללי לאגודת נשי ובנות חב"ד, אשר בטח יפרסמו תוכנם בחוגים היותר רחבים ובאופן המתאים והשיי"ת יצליחם. בברכת הצלחה.

1

[ליל ח"י אלול ה'תשמ"ב]

כאשר מגיע יום הולדתו הראשון של תינוק, במלאת לו שנה שלימה - צריכים ההורים להתנהג על פי מנהגי יום הולדת, להוסיף בלימוד התורה ובנתינת הצדקה לזכותו של התינוק, והעיקר - להתבונן בגודל הזכות והאושר שנפל בחלקם, שהקדוש ברוך הוא הפקיד בידם נשמה בתוך גוף קדוש, בסמכו עליהם שישמרו על הפקדון היקר כדבעי, על ידי זה שיחנכוהו וידריכוהו בדרך העולה בית א-ל, ובלשון הכתוב: "אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו ושמרו דרך ה' גו", כולל - לעשות ממנו "נר להאיר", שיראה את העולם באור החסידות.

ולכן, בהגיע יום הולדתו של התינוק, עליהם להוסיף בכל ענינים אלו ביתר שאת וביתר עוז לגבי השתדלותם בזה עד עתה...

3. אג"ק כ"ק אדמו"ר שליט"א חלק ז' אגרת ב'קסד, עמ' שח. נדפסה בלקו"ש חט"ו ע' 497 והושלמה ע"פ העתק המזכירות.

4. התוועדויות תשמ"ב ח"ד ע' 2190.

3

ב"ה, ה' שבט תנש"א
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ
מוה' אברהם יהודה שי

שלום וברכה!

במענה על ההודעה אודות יום הולדת השלישי של בנם בנימין ידידה שי

הנה מועתק לקמן חלק ממכתב כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע בנוגע למנהגי ישראל בזה. ויה"ר מהשי"ת שיגדלו ביחד עם זוגי תי' לתורה ולחופה ולמעשים טובים מתוך הרחבה.

בברכה

מ. שניאורסאהן

וז"ל כ"ק מו"ח אדמו"ר:

... ובדבר גזיזת השערות - אפשרניש - הוא דבר גדול במנהגי ישראל ויקרו הוא בהחינוך דהשארת פיאות הראש, ומיום הגזיזה והנחת הפיאות של הראש, נהגו להדר להרגיל את התינוק בענין נשיאת ט"ק וברכות השחר וברכת המזון וק"ש שעל המטה. והשי"ת יהי' בעזרם שיגדלוהו לתורה ולחופה ולנעשים טובים מתוך פרנסה בהרחבה ובמנוחת הדעת בגשמיות וברוחניות.

...

ב"ה, כ"ז תשרי, תשי"ז⁵
ברוקלין.

הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ מו"ח
שמעון שי

שלום וברכה!

... במ"ש אודות תספורת בנו שי שימלאו לו ג' שנה ביי"ד שבט, ושואל אם ישהה התספורת⁶ ללי"ג בעומר הבע"ל - וכנראה ממכתבו אשר נוהגין החסידים באה"ק ת"ו לעשות כהנ"ל.

והנה ידוע עד כמה העריכו רז"ל גודל ענין המנהג, ובכל זה מה שכותב שישנם מקדמים התספורת ללי"ג בעומר אף שלא נמלאו ג' שנים, לא נראה לי כלל, כי אפילו את"ל שהתספורת במירון חשובה יותר מאשר הענין תספורת לג' שנים, הרי אפשר לאחר התספורת אבל לא להקדים, ובהנוגע אם לאחר עד

5. אג"ק כ"ק אדמו"ר שליט"א חלק י"ד אגרת ד'תשפח, עמ' לט. נדפסה בלקו"ש ח"ז ע' 350 והושלמה ע"פ העתק המזכירות. להרב שמעון יעקובוביץ', ירושלים.

6. באג"ק שם: ראה גם לעיל ח"א אגרות ג'שפד. ג'תלח. לקמן ד'תתקעט. ה'פה.

ל"ג בעומר, הנה אף אם הדיחוי רק לאיזה ימים יש לעשות את זה*, אבל בנוגע לכמה חדשים צ"ע, כיון שמחשבים התספורת לענין חינוך בקדש, וכדיוק לשון כ"ק מו"ח אדמו"ר, בהשארת פיאות הראש וכו' והתחלת חינוך שהוקדשה מכמה שנים ודורות בודאי שמעוררת המשכה מלמעלה על המחונך, וכשדוחים התספורת הרי גם המשכה זו באה רק לאחר זמן וחסרה פעולתה בהשבועות וחדשים שבינתיים.

מ"ש אודות כניסתו לחדר, באם לחכות ליום מלאת לו ג' שנה או להקדימו, ה"ז תלוי באופן חינוכו עתה, שבאם גם בבית נזהרים עמו באיזהו ענינים וכנהוג בכמה בתי ישראל, לכאורה אין למהר בכניסתו לחדר** עד יום הני"ל, אבל אם ע"י הכניסה יתוסף בהנהגות האמורות ג"כ, שאז אין זה כ"כ ענין של לימוד אלא של חינוך, לא גרע מחינוך בבית שאינו קשור בתאריך האמור.

ישנם נזהרים מלימוד לפני ג' שנים, וע"פ מ"ש ג' שנים כו' יהיו לכם כו', אבל לא ראיתי אנ"ש נזהרים בכגון דא, ולכל היותר יש לחלק בין לימוד בע"פ ללימוד בכתב, ויעוין דיוק לשון רבנו הזקן הלי ת"ת ריש פרק א', ועפ"ז מתורץ בפשיטות² גם מה שהעיר בביאורי הגר"א שו"ע יו"ד סי' רמ"ה...
בברכה

4

ב"ה, י"ד מ"ח, תשט"ו⁸
ברוקלין.

הרה"י הו"ח אי"א נו"נ כו'
מוה"ר יחזקאל שי' הכהן שו"ב

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מבשר מיום מלאת ארבע שנים לבנם ישראל שי' הכהן.

הנה יה"ר מהשי"ת שמתאים למ"ש במדרש תנחומא ועיין ג"כ הלכות ת"ת לרבנו הזקן בתחלתו ובשו"ע יו"ד סי' רמ"ה סעיף ה' בהגהה, הרי לאחר שבשנה הרביעית יהי כל פריו קדש כשאביו מקדשו לתורה הילולים לד', הרי משנה חמישית ואילך, ימשיכו קדושה זו בחינוכו, ויגדלוהו בריא ושלם הוא וזוגתו שיחיו את כל ילידי שיחיו, לתורה ולחופה ולמעשים טובים.
בברכה.

7. באג"ק שם: ראה גם לעיל ח"ב אגרת ד'קט.

8. אג"ק כ"ק אדמו"ר שליט"א חלק י' אגרת ג'ל, עמ' ע'.

5

ב"ה, כ"ו כסלו, תשי"ב⁹
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו, בו מודיע אשר נמלאו חמש שנים לבנו... ש"י והכניסוהו לחדר, הנה יה"ר שיגדלו לתורה חופה ומעש"ט ביחד עם זוגתו תחי' מתוך הרחבה מנוחת הנפש ומנוחת הגוף.

ונתבאר בהתועדות דשבת מברכים החדש שעבר, אשר י"ל דיוק נוסח המקובל בישראל, לתורה לחופה ולמעש"ט, שזהו שלשת האבות, לתורה - יעקב, יושב אהלי שם ועבר דקאי על תושב"י ותושב"ע"פ כמבואר באור התורה להצ"צ בד"ה יושב אהלים. לחופה - יצחק, שנעקד במקום ביהמ"ק וכמרו"ל (מדרש שה"ש. ועייג"כ זחי"ג ג, ב. וסוף תענית במשניות) כשירדה שכינה לביהמ"ק זהו יום חתונתו שזהו חופתו של הקב"ה עם ישראל, וכמבואר בדא"ח בכ"מ על מרו"ל יפה שיחתן של עבדי אבות כו' שלכן מסופר בתורה באריכות כ"כ ע"ד נשואי יצחק ורבקה, כי זהו ענין כללי השייך לכל ישראל, ומעשים טובים - אברהם שענינו גמילות חסדים ובפרט ענין הצדקה, ומבואר בתו"א ר"פ וארא אשר בחי' שלשת האבות צ"ל בכאור"א מישראל (משא"י השבטים) ...

בברכה.

6

ב"ה, כ"ו תמוז תשי"ג¹⁰
ברוקלין.

הרה"ג והרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ וכו'
מוה"ר מאיר חיים ש"י

שלום וברכה!

במענה על מכתבו בו כותב ע"ד יום הולדת הששי (להעיר מקו"א הלכות ת"ת לרבינו הזקן בתחלתו¹¹)

9. אג"ק כ"ק אדמו"ר שליט"א חלק ה' אגרת א'שי, עמ' צח. נדפסה בלקו"ש ח"י ע' 208 והושלמה ע"פ העתק המזכירות.

10. הוספה לקונטרס התועדות בהוצאת ועד הנחות בלה"ק ש"פ שופטים ה'תשע"ח, להרב חיים מאיר חייקין, ומנטריאול.

11. ושם - ובארוכה - בענין "בר שית" (שבכתובות נ, ב; ב"ב כא, א - שאז מוליכו אביו אצל מלמד התינוקות), שהוא בן ו' שלמות.

של בנו שלום דוב בער שי,

הנה יה"ר מהשי"ת שיהי מזלו גורם והלוך ילך מחיל אל חיל¹² במקרא משנה מצוות וגמרא כו' וכו'¹³, ויגדלוהו לתורה ולחופה ולמעשים טובים מתוך הרחבת הדעת אמיתית.

בברכה

מ. שניאורסאהן

7

ב"ה, י"א ניסן, תשי"ג¹⁴
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו, בו מודיע אשר מלאו שבע שנים לבנם... שי. הנה יה"ר מהשי"ת שהוא וזוגתו שי' יגדלוהו יחד עם שאר ילדיהם שיחיו לתורה ולחופה ולמעשים טובים מתוך הרחבה.

ומה שכותב אז ער פארשפילט זיך, הנה יש להשתדל שגם בזה יהי איזה ענין של לימוד (אף שאינו מתאים למנהג אמריקה) וכאשר יתייעצו בזה עם הר"מ והר"י דהישיבה ביחד עם הרה"ח וכו' מוהררמ"א שי' חדקוב, בטח ימצאו דרכים בזה.

בברכת החג.

12. ע"פ תהלים פד, ח.

13. ראה אבות ספ"ה.

14. אג"ק כ"ק אדמו"ר שליט"א חלק ד' אגרת ב'ע, עמ' רח.

9

ב"ה, ט"ז שבט תשל"ז¹⁵
ברוקלין, נ.י.

האברך שלום שי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכו' ובו בקשת ברכה פ"נ מיום יא' טבת

ובעת רצון יקרא על ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע.

בטח יקיים מנהגי יום הולדת - נתינת צדקה, לימוד מזמור תהלים המתאים (במלאת ט' שנים - מזמור העשירי) והשם יצליחו.

בברכה

מ. שניאורסאהן

10

ב"ה, ב' תמוז ה'תשל"ה¹⁶
ברוקלין, נ.י.

האברך יצחק יהונתן שי

שלום וברכה!

במענה למכתבו מערב ראש חודש תמוז,

יה"ר אשר מבן עשר שנים למשנה יעלה לבן י"ג למצוות¹⁷ וכו' ויהי חי"ל והוריו שיחיו ירוו ממנו רוב נח"ר חסידותי אמת.

בברכה.

נ.ב. בטח נהג במנהגי יום הולדת הידועים¹⁸.

15. אג"ק כ"ק אדמו"ר שליט"א חלק ל"ב אגרת יב'נא, עמוד קיז. לאברך שלום פש, קיבוץ עין הנצי"ב.

16. אג"ק כ"ק אדמו"ר שליט"א חלק ל' אגרת יא'תקנט. לאברך יצחק יהונתן שוחט, טורונטו.

17. אבות פ"ה מכ"א.

18. ראה ס' השיחות תשמ"ח ח"ב ע' 406.

12

[תאריך???:¹⁹]

בודאי²⁰ יודע אתה שכל המצוות מתחיל זמן חינכם מדאורייתא בגיל י"ג שנה, אלא שחכמים קבעו שמקודם לכן מתחיל ענין החינוך, לפי כשרונותיו של הילד²¹; מלבד מצוה אחת – נדרים – שחיובה מדאורייתא מתחיל בגיל י"ב שנה, "מופלא הסמוך לאיש"²².

ענין הנדר הוא – שגם בדבר המותר נודר אדם לאסור על עצמו דבר זה.

והמוסר השכל מזה – שדורשים מחסידים להתנהג לא רק על פי דין השולחן-ערוך, אלא גם לפני משורת הדין²³.

וכפי שאמר כ"ק מו"ח אדמו"ר²⁴: מה שאסור – אסור, אלא אפילו מה שמותר – צריך לחשוב אם יש בזה צורך או לא.

והנהגה זו נוגעת לקיום כל המצוות שבהם מחוייבים מן התורה – כפי שהתורה מורה על זה על ידי הנהגת ענין הנדרים משך זמן לפני חיוב קיום שאר המצוות.

כיון שאתה עומד להיות בן י"ב שנה, שאז יהיה שייך אצלך ענין הנדרים – עליך להזהר לא רק בענינים שאסור לעשותם, אלא אפילו בענינים שמותר לעשותם. ותהיה חסיד, ירא שמים ולמדן.

כיון שאתה נוסע כעת ל"קעמפ", עליך להשתדל להשפיע על החברים שלך שם, לעשותם חסידים 'שלמים', או לכל הפחות לקרבם לחסידים.

[האבא סיפר לכ"ק אדמו"ר שליט"א שבנו חוזר משניות בעל פה, ומתעתד לסיים מסכת בבא קמא לקראת יום ההולדת, והוא כ"ק אדמו"ר שליט"א שיחזור לפניו פרק ב', וכשהתחיל לחזור ולא היו הדברים מחודדין בפיו, שחק כ"ק אדמו"ר שליט"א ואמר: כנראה יש לך כבר טירחא דאורחא. כשתחזור בעזה"י, תאמר לפני בעל פה פרק ד'].

ואחר כך אמר: מסתמא אתה לוקח אתך סידור וחומש; קח עמך גם תניא, אם לא נהגת כך עד עכשיו, הנה מגיל י"ב שנה תנהג כך, לקחת אתך לדרך גם תניא²⁵.

19. במענה לבקשת ברכה ב'יחידות' של הנער ישראל יוסף זלמנוב (יחד עם אביו) ליום הולדתו הי"ב, שיחול בעת שהותו בקעמפ.

20. ראה גם ראשי דברים יום ג' פרשת פנחס, כ"ף תמוז בתחילתה. וש"נ.

21. ראה אנציקלופדיה תלמודית כרך טז ערך חנוך ס"ג, עמוד קסז ואילך. וש"נ.

22. נדה מו, ב. וש"נ.

23. ראה אנציקלופדיה תלמודית כרך טז ערך חסיד, עמוד שפה ואילך. וש"נ.

24. ראה ספר השיחות קיץ הי"ש עמוד 153. תש"ב סוף עמוד 126. תש"ה עמוד 72. אגרות קודש כ"ק אדמו"ר מהור"צ ח"ד עמוד עד (נעתק ב"לוח היום יום" כ"ה אדר שני). ועוד.

25. ראה גם תורת מנחם חלק י"א סוף עמוד 117.

• • •

ב"ה, ה' שבט, תשי"ט²⁶
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה למכתבו אודות יום ההולדת שלו.

בודאי הפריש אז (או אם לא עשה זה ביום ההולדת יעשה זה סמוך ליום קבלת מכתבי זה) לצדקה לפני תפלת הבקר והמנחה, מכספו הוא וכן למד שיעור נוסף על סדרי לימוד הישיבה במקום שלבו חפץ, וכן יבקש שילמדו עמדו באותו היום כנ"ל בספר תניא קדישא, ויקבל החלטות טובות בנוגע להנהגתו כל השנה הבאה היא שנת היותו מופלא לאיש וסיומה והחותם שלה - הגעתו לעול תורה ולעול מצות, ויהי רצון שיצליח בכל האמור ויבשר טוב בזה.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

• • •

ב"ה, כ"א שבט תשמ"ט
ברוקלין, נ.י.

חנה ת"י

ברכה ושלום!

במענה למכתבה, בו כותבת אשר הגיעה לגיל שתים עשרה שנה, היא עונת בת מצוה.

הנה יהי רצון שתקל עליך עול מלכות שמים ועול מצות בלבב שלם, והשם יתברך יצליח בלימודך ובהנהגה ותגדלי להיות ראוי לשם בת חב"ד, מתאימה לרצון נשיאינו הקדושים לצוקללה"ה נבג"מ זי"ע,

ותשפיע גם על החבירות ת"י שלך בזה, בדבור ועוד יותר - על ידי היותך דוגמא חי של בת ישראל המחונכת בדרכי החסידות.

וזה יביא לך אושר רוחני וגשמי.

בברכה

מ. שניאורסאהן

• • •

ב"ה, עשרת ימי תשובה, ה'תשל"ח
ברוקלין, נ.י.

לעפרי תחי' שעני

ברכה ושלום!

רב תודות לך בעד המכתב והאיחולים וגם בעד המתנה היקרה לי ששלחת לי למזכרת.

ויפה בחרת בסמל השלום, שנצרך לכל יהודי בכל מקום, ובפרט לאחינו הנמצאים בארץ הקודש. ובימים אלה בתחילת השנה, מאחל אני לך שנה טובה ומתוקה, הצלחה בלימודים והצלחה בהנהגה, ועד שהיית מופת לחברות שלך, ואמא תחיי תראה ממך רוב נחת אמיתי בגאון ובשמחה. ובפרט שנכנסת לגיל בת מצוה, שההנהגה שלך חשובה ביותר, וגם על ידי כך תהיי דוגמא חיי ומזהירה לאחיותיך ולאחיך שיחיו.

בברכה

מ. שניאורסאהן

13

ב"ה, ג' ניסן, ה'תשל"ח²⁷

האברך מרדכי שי

שלום וברכה!

במענה על ההודעה ע"ד הכנסו לגיל מצוות,

הנה יה"ר מהשי"ת אשר מבן שלש עשרה למצות יגדל לבן חמש עשרה וכו' כפסק המשנה (אבות פרק ה'), ויוסיף התמדה ושקידה בלימודו בתורה, בתורת הנגלה וכן בתורת החסידות, ויהדר בקיום המצוות. והשי"ת יצליחו להיות חסיד ירא שמים ולמדן.

בברכה לחג הפסח כשר ושמח

מ. שניאורסאהן

נ.ב. הפתעה נעימה הייתה בראותי בהעתק דרשת הבר מצוה שלך – אשר לומד אתה הלקוטי שיחות וגם – ההצלחה במסירת תוכנם בסגנון המובן לרבים, והשם ימלא כל משאלות לבבך לטובה.

• • •

27. אג"ק כ"ק אדמו"ר שליט"א חלק ל' אגרת יתתיא, עמ' קלב. למרדכי פש (נוסח כללי שנשלח לחתני הבר מצווה לאורך השנים (בהשמטת הנ.ב. ו"לחג פסח כשר ושמח").

ב"ה, כ"א כסלו, תשי"ב²⁸
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח ווי"ח אי"א נו"מ עוסק בצ"צ וכו' מהור"י שי

שלום וברכה!

במענה על המברק שלו - ובטח יכתוב יותר פרטים ע"ד ההתועדות דחג הגאולה - עיין חוברת יט"כ
ע' ד הע' ג -

שלחתי היום מברק להרב ראשי, וזה לשונה :

לבר מצות בנו, יהי רצון שיגדלוהו לתורה - יעקב יושב אהלי שם ועבר, ולחופה
- יצחק הנעקד בהר המורי, בית המקדש, ולמעשים טובים - אברהם גומל חסדים,
- שלשת השריגים שבגפן ישראל. בברכת מזל-טוב". החתימה.

ובתור הערה ומראה מקום :

לתורה - יעקב יושב אהלי שם ועבר, היינו לימוד התורה, וכמבואר באור התורה להצ"צ, פי
תולדות ד"ה יושב אהלים : שם - תורה שבכתב, שמותיו של הקב"ה ; עבר - תורה שבעל פה, עפמשי"נ
והוא עבר לפניהם, המשכה וגילוי התורה שזהו על ידי תורה שבעל פה.

ולחופה - יצחק כו' בביהמ"ק, על פי מרז"ל במדרש שה"ש זוטא בסופו (עי"כ זהר ח"ג ד, ב.
במשנה סוף תענית) : ביום חתונתו כשירדה שכונה לביהמ"ק, שזהו חופת הקב"ה וישראל יחד. ולכן
מבואר כ"כ בפרטיות ענין נשואי יצחק דוקא, משא"כ אברהם ויעקב.

ולמעשים טובים - אברהם גומל חסדים, וכמו שנאמר אשר יצוה את בניו ואת אחריו גוי
לעשות צדקה גוי, שזהו עיקר המצות מעשיות ועולה על כלנה וכו' (תניא פל"ז).

שלשת השריגים שבגפן ישראל - ע"פ מרז"ל חולין צ"ב, ע"א.

ויש להעיר ממכתבי אשר כתבתי להרב ראשי בקשר עם נסיעת הרה"ח ווי"ח אי"א נו"מ עוסק בצ"צ
בעל מדות וכו' מוה"ר יוסף שי' הלוי וויינברג שד"ר (י"ב כסלו) שגם שם מדובר מענין בר מצוה.

מ. שניאורסאהן

• • •

ב"ה, יום שלישי שהוכפל בו כי טוב
ערב כ"ף מנחם-אב, ה'תשל"ח²⁹

לכל אחד ואחד מהברימצוה יתומי המלחמה והחבלנות
בארצנו הקדושה - שליט"א

שלום מרובה וברכה!

בימי השבוע שאנו קוראים בתורתנו :

השם אלוֹקִיד נותן לך את הארץ הטובה הזאת גוי אשר נשבע השם לאבותיך לאברהם ליצחק

28. אג"ק כ"ק אדמו"ר שליט"א חלק ה' אגרת א'רחצ, עמ' פה. למוהר"י אלאי, בקשר עם אגרת שנשלחה לרב
הראשי במדינתו, הרב לוי יצחק רבינוביץ.

29. אג"ק כ"ק אדמו"ר שליט"א חלק ל' אגרת י'תתק, עמ' רכו.

וליעקב. תמיד עיני ה' אלוקיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה,
 משתתף הנני בשמחתך לרגל הגיעך לגיל בר מצוה,
 ויהי רצון שתקבל עליך ובשמחה עול תורתנו תורת חיים ומצותי, ותקיימם מתוך בריאות
 ומנוחה אמיתית,
 כי הקל עושה פלא יתן שלום בארצנו
 וגדול זכות התורה והמצות להגן על הארץ ועל עמנו בכל מקום שהם ולהפיל אימתה ופחד על כל
 אויב ומתנקם.
 וסגולה מיוחדת למצות תפילין, אשר, כהודעת חז"ל, ע"י קיומה כל עמי הארץ יראו ממך,
 וע"י כל זה תגרום נחת רוח לאביך, השם יקום דמו, אשר מעולם האמת בו הוא נמצא משגיח
 בהנעשה אתך, מתענג עונג רב בהנהגתך הטובה ושמו שמחה גדולה בראותו אשר הולך אתה מחיל
 אל חיל בתורתנו תורת אמת ובמצותי.
 בברכת מזל טוב לך ולכל המשפחה – שליט"א

מנחם שניאורסאהן

• • •

ב"ה, כ"ז ניסן, תשי"ב³⁰
 ברוקלין.

האברך מר פסח שי

שלום וברכה!

במענה על הודעתך אשר ביום ה' אייר הבע"ל הנך מגיע לגיל המצוות,
 הנני בזה להביע ברכתך שתהי' ירא שמים חסיד ולמדן ותשקוד בלימוד התורה ביראת שמים.
 בברכה.

נ"ב: ידוע דיש שתי דיעות במקור הדין דבן שלש עשרה למצות, (א) דעת רש"י נזיר כט, (ב) ד"ה
 ור' יוסי דבן י"ג מצינו שקראו הכתוב איש, כדכתיב ויקחו שני בני יעקב שמעון ולוי איש חרבו,
 וכן הוא במחזור וויטרי לאבות ספ"ה, והכוונה בזה דשם איש מורה על גדלות, וכמשי"נ מי שמך
 לאיש (עיי"ש בפרש"י וברבינו בחי, והוא דלא כמ"ש בשמו"ר שם) וחזקת והיית לאיש ועוד. (ב) דעת
 הרא"ש (בשו"ת ריש כלל טז) שזהו בכלל שיעורין הלכה למשה מסיני.

וי"ל הנפ"מ בין שתי הדיעות, לענין דין בן נח, דלדיעה הראשונה גם בב"נ בן י"ג למצות דילי,
 משא"כ לדיעה השני, וכמובן (ויעויין רמב"ם הל' מלכים פ"ט יו"ד, פ"י ב, שו"ת חת"ס ליו"ד ששי"ז).
 היינו דלדיעה השני דזהו דין תור, אבל לדיעה הראשונה, כן הוא בטבע - עפ"י הרוב - דבן י"ג
 נעשה גדול בשכל ודיעה.

ויש לרמז ע"ד המוסר, שלכן בהרא"י דחיוב במצות מהכתוב דויקחו וכו' איש - ראוי אשר יסודה
 שעפ"י טעם ושכל צריך להיות כן.

30. אג"ק כ"ק אדמו"ר שליט"א חלק ה' אגרת א'תקכ"א, עמ' שכה, למר פסח סגל.

הנה כתבו שובו בצדו, אשר אל יאמרו אשר די ומספיק לקיום תומ"צ הנהגה ע"פ טעם ודעת, ולכן מורים לו באצבע:

ראה והתבונן, מה עשו בני יעקב: ויקחו איש חרבו - תיכף ליוב במצות שלהם, התחילו בעבודה של מס"נ דוקא.

ומעשה אבות סימן לבנים, לכל בר מצוה שבכל דור ודור, אשר רק זוהי הדרך לקיום המצות, לא הנהגה מדודה ע"פ השכל, אלא תחלת הכל יקבל עליו **עול מלכות** שמים, ואח"כ יקבל עליו **עול** מצות.

14

ב"ה, ט' טבת, ה'תשל"ה³¹
ברוקלין, נ.י.

מרת אינא תחי' קורנצוויט

ברכה ושלוס!

במענה למכתבה בקשר עם יום ההולדת,

יתן השי"ת שתהא שנה מוצלחת ומאושרת בכל המובנים, בגשמיות וברוחניות. והרי אצל יהודי תמיד הרוח מושל ושולט על החומר עד שמגיע להרמוניה מלאה, דבר המביא עמו שלימות פנימית וחיים מאושרים בכל המובנים.

בהנ"ל גם מענה למה שכתבה שלא קל לה במצבה הנוכחי,

כי היות שבעולמנו כל דבר טוב מגיע ע"י מאמץ ועבודה של האדם, שאינו פוחד מהקשיים כדי להשיג את המטרה, זאת אומרת האפשרות לחיות את חייו היהודיים במידה המירבית, והרי אחת מתכונות טבע האדם היא שדבר המגיע ע"י מאמץ וקשיים יש לו ערך יותר גדול ומביא לסיפוק אמיתי.

מן הסתם יודעת אודות המנהג הטוב בקשר ליום הולדת, לתרום לצדקה, וגם לעבור על מזמור התהלים המתאים לגיל עם המפרשים - במקרה שלך מזמור טו'.

באיחולי כל טוב.

...

ב"ה, ט"ז שבט תשל"ז³²
ברוקלין, נ.י.

שרה תי

ברכה ושלו!

מאשר הנני קבלת מכו ובו בקשת ברכה פ"נ מיום י"א טבת.

ובעת רצון יקרא על ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע.

בטח תקיים מנהגי יום הולדת - נתינת צדקה, לימוד מזמור תהלים המתאים (במלאת יד שנה - מזמור טו) והשם יצליחה.

ברכה

מ. שניאורסאהן

15

ב"ה, י"ז טבת, תשי"ד³³
ברוקלין.

האברך חיים שי

שלום וברכה!

נעם לי לקבל הודעה אשר ביום ח"י טבת יתמלאו לו חמש עשרה שנים, ויה"ר מהשי"ת שמבן חמש עשרה לגמרא הנה יגדל בתורת הנגלה ובתורת החסידות וע"פ מה שכתוב בספרים אשר גמר"א ר"ת ד' מלאכי המרכבה, גבריאל מיכאל רפאל אוריאל הרי יוחדר בו תכלית עבודת השי"ת להיות בבחי' מרכבה כמבואר בתניא.

בטח שמר סדרי יום הולדת בעלי' לתורה, נתינה לצדקה קודם תפלת שחרית ומנחה, ולימוד שיעור נוסף הן בתורת הנגלה והן בתורת החסידות, והשי"ת יצליחו.

ברכה.

32. אג"ק כ"ק אדמו"ר שליט"א חלק ל"ב אגרת יב'נ, עמוד קיז. לשרה מימון, קיבוץ עין הנצי"ב.

33. אג"ק כ"ק אדמו"ר שליט"א חלק ח' אגרת ב'שנ, עמ' קח. להר' חיים שנייבאלג.

16

בי"ה, כ"ט אדר תשט"ז
הת' אהרן ש"י
שלום וברכה!

במענה על הודעתו מיום הולדת שלו :

בודאי ינהג במנהג אני"ש בזמן האחרון בנתינת צדקה ביום ההולדת לפני תפלת שחרית ומנחה או ביום שלפניו - כשחל יום ההולדת בש"ק או ביום טוב - לימוד שיעור נוסף הן בתורת הנגלה והן בתורת החסידות, עלי' לתורה ביום ההולדת או בשבת שלפניו ולימוד שלשת השיעורים הקבועים ליום זה - בחומש תהלים ותניא - ביום ההולדת.

ויה"ר מהשי"ת שתהי' שנת הצלחה אצלו בלימוד התורה וקיום המצוות בהידור.
בברכה לתלמוד תורה ביראת שמים.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

בשאלתו אודות סדר בלימוד החסידות - יתייעץ עם זקני אני"ש אשר בסביבתו, והם יורוהו בהתאם לכשרונותיו וידיעותיו.

• • •

בי"ה, ד' מ"ח, תשט"י³⁴
ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מכ"ה תשרי, בו מודיע ע"ד יום ההולדת שלו וכן על שמתחזק בלימוד ושואל התאמצות בענין הידוע וכו'.

הרי במכתבו עצמו כותב אחד התיקונים בהודעתו אשר כשהוא נמצא בישיבה מחזיק את עצמו אבל כשבא... וכו' שגם זה הוכחה נוספת על ההכרה שיתאמץ בלימוד ובהנהגה מתאים לסדרי הישיבה, ויפרוש מחברים בלתי רצויים ויתדבק בחברים טובים יראי שמים וחסידים ואשר אז תקוים בו הבטחות רז"ל יגעת ומצאת.

ובקשר עם יום ההולדת שלו הנה יה"ר מהשי"ת שתהי' שנת הצלחה אצלו בהנהגה ביראת שמים אמיתית הן בפנימיות והן בחיצוניות ויוסיף אומץ בתורה ומצוות בקביעות בנפש ובקביעות בזמן,

ויתבונן בהתחלת קאפיטל טו"ב בתהלים שמתחיל עתה לומר מיום הולדתו, האזינה תפלתי בלא שפתי מרמה (אשר אז) מלפניך (דוקא) משפטי יצא (עיין בד קודש).
בברכה.

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

17

בי"ה, ג' ניסן, תשי"ג³⁵
ברוקלין

האברך הו"ח וכו' מו"ה...

שלום וברכה!

במענה על מכתבו, בו מודיע אשר היום ג' ניסן נתמלאו לו טו"ב שנה. הנה יה"ר מהשי"ת שיגדל בגו"ר גם יחד ויהי חסיד ירא שמים ולמדן מתאים לכוונה האמיתית, והוריו שיחיו ירוו ממנו ומשאר ילדיהם שיחיו רוב נחת חסידותי.

ידוע הנמצא בשיחות כ"ק מו"ח אדמו"ר, אשר מהנכון לקבל איזה זהירות נוספת בראש השנה, ויש ללמוד מזה ג"כ על ראש השנה הפרטי בזמן הפרטי דכל אחד, היינו יום ההולדת שאז מתחלת שנה חדשה הפרטית לקבל על עצמו איזה זהירות נוספת, ויש להתחיל בזה בהוספת שיעור בדא"ח.

בברכה לחג פסח כשר ושמח.

נ"ב: בנוגע לשאלתו איך להפטר מח"ן ר"ל. הנה לכל לראש צריך להסיח דעת מזה לגמרי, היינו אפילו מהמחשבה בתיקון הדבר, ולהוסיף באותיות התורה והתפילה - בדבור - וכן שיהיו חקוקים בזכרונו איזה פרקים משנה ואיזה פרקים תניא אשר אז נמצאים עמו בתמידות וכמבואר בלקו"ת ס"פ קדושים.

18

ב"ה³⁶

האברך התמים הווי"ח וכו'
מו"ה משה שי'

שלום וברכה:

במענה על הודעתו מיום ההולדת שלו,

יהי רצון שיהי' כלי ראוי שיקויימו בו כל הברכות שבירך אותו כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ על מילואן בגשמיות וברוחניות.

בטח ראה המועתק ב"היום יום" ליי"א ניסן בענין הנהגה ביום הולדת.

וראה קדושין (ל, א) וא"ל כו' וחד אמר מתמני סרי כו'.

בברכת הצלחה בלימודיו ביראת שמים

מ. שניאורסאהן

יב מ"ח ה'תשי"א.

19

ב"ה, י"ח תמוז, תשי"ד³⁷

ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מו' תמוז, בו כותב אשר בקרוב ימלאו לו תשע עשרה שנה ותיכף אחר זה ממשיך מויכוחו עם הנהלת הישיבה שאינו יכול לקיים דרישתם ללמוד מתאים לסדרי הישיבה וכו'. הנה בטח גם הוא מבין שזהו סתירה מרישא לסיפא כי אם בקרוב ימלאו לותשע עשרה שנה בודאי אי אפשר שיהי' לו הנסיון בחינוך ובאופני הנהג[ה], כאדם של כמה עשירות שנים ובמילא מובן אשר החלטותיו בזה שזה אי אפשר וזה מוכרח וכו' הרי עלולים לטעות ובפרט כשאלו העוסקים במשך כמה שנים בחנוך ואינם נוגעים בדבר אומרים ההיפך מהחלטתו הוא, ובנוסף על זה ההנה כיון שהמסובב

36. מצילום האגרת, למוה"ר משה גראנער. נוסח כללי שנשלח בשינויים לכו"כ, התאריך וההוספה בשולי המכתב

("וראה . . ביראת שמים") נוספו בגוכי"ק.

37. אג"ק כ"ק אדמו"ר שליט"א חלק ט' אגרת ב'תתטו, עמ' קצב.

מהחלטתו הוא שהזניח את הלימוד יצא מהישיבה ומהשמעת שם וכו' הרי בטח קרוב לודאי גם בעיניו שזהו מתעלולי ופתיי היצר הרע המתנכל בכל הדרכים האפשריים לנתק את האדם מעבודת הבורא, ובא אליו בטענות של יראת שמים כבוד אם, מוצא כמה אשמות בהנהלת הישיבה כו'.

ואם לדעתי ישמע יחזור להישיבה על מנת ללמוד שם במסירה ונתינה ואז יצליח וגם בהנוגע לבריאות הנה כשיתיעץ עם רופא דמקצוע זה בודאי יסדר לו לימודו שתהיי הנשמה בריאה וגם הגוף בריא, ואין הדבר תלוי אלא בו שיחליט באמת לעסוק בתורת ד' עכ"פ עוד משך איזה זמן וללכת בדרכיו ואז יצליח.

בברכה,

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

• • •

ב"ה, ג' תמוז, השי"ת³⁸

האברך הו"ח וכו' מו"ה... שי

שלום וברכה!

במענה על כתבו :

יהי רצון שיהי כלי ראוי שיקוימו בו כל הברכות שבירך אותו כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ על מילואן בגשמיות וברוחניות.

ועתה בפרט אחרי שמלאו לו י"ט שנה ומתחלת שנת העשרים, הרי זהו זמן ההכנה להשגת אותן המעלות דבן עשרים שנה הנזכרות בדא"ח (לקו"ת במדבר ד"ה מבן עשרים).

בברכת רפואה שלימה בקרוב ממש

הרב מנחם שניאורסאהן

20

ב"ה, כ"ה תמוז, השי"ת³⁹

האברך הו"ח אי"א מו"ה... שי

שלום וברכה!

במענה על מכתבו :

יהי רצון שיהי כלי ראוי שיקוימו בו כל הברכות שבירך אותו כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ על מילואן בגשמיות וברוחניות.

38. אג"ק כ"ק אדמו"ר שליט"א חלק ג' אגרת תרלט, עמ' ?.

39. אג"ק כ"ק אדמו"ר שליט"א חלק ג' אגרת תרנ, עמ' שמח. מהעתק המזכירות.

בטח ראה המועתק ב"היום יום" יא ניסן בענין הנהגה ביום הולדת.
 ובמלאת לו עשרים שנה שהוא ענין מוחין דאבא (ראה לקו"ת במדבר ד"ה מבן עשרים) מהראוי
 שיתחיל בל"ג להניח תפילין דר"ת⁴⁰.
 ובודאי אומר בכל יום בל"ג דעם רבינ'ס קאפי תהלים שהוא עתה קאפ. עא"י⁴¹.
 החותם בברכה

הרב מנחם שניאורסאהן

• • •

ב"ה⁴²

האברך התמים הווי"ח וכו'
 מו"ה אלי ארי ל"ב שי

שלום וברכה:

במענה על הודעתו מיום ההולדת שלו,
 יהי רצון שיהי כלי ראוי שיקוימו בו כל הברכות שבירך אותו כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ על מילואן
 בגשמיות וברוחניות.

בטח ראה המועתק ב"היום יום" ליי"א ניסן בענין הנהגה ביום הולדת. ובמלאת בעשרים שנה וע"פ
 משנ"ת בשיחת שבת מברכים כסלו ה'תשי"א⁴³.
 בברכת הצלחה בלימודיו והסתדרות טובה.

מנחם שניאורסאהן⁴⁴

• • •

ב"ה, ג' אייר תשי"ב⁴⁵

ברוקלין.

שלום וברכה!

במענה על מכתבו אודות בנו... שי שברצונו שישע ללמוד בתו"ת דכאן, ומוסיף אשר בחדש תמוז
 הבע"ל ימלאו לו עשרים שנה לאריכות ימים ושנים טובות.

הנה ישתמש בנו הנ"ל שי בחדשי הקיץ להוסיף שקידה בלימוד הנגלה ובלמוד החסידות (מובן
 מעצמו שאין זה אומר שצריך הוא להחליש את בריאותו וכידוע תורת הבעש"ט ותורת החסידות חב"ד

40. באג"ק שם: ראה גם לעיל אגרת תרלב.

41. באג"ק שם: ראה גם לעיל אגרת תרמד, ובהנסמן בהערות שם.

42. מצילום האגרת, נדפס על נייר המכתבים של המל"ח (נוסח כללי, שעליו הוסיף ושינה כ"ק אד"ש). שם הנמען,
 תיבות "ובמלאת.. ה'תשי"א" ותיבות "הצלחה". והסתדרות טובה" נוספו בגוכי"ק.

43. ????

44. לצד שם כ"ק אד"ש במכתב, הוסיף גם את חתימתו.

45. אג"ק כ"ק אדמו"ר שליט"א חלק ר' אגרת א'תקמ, עמ' יג.

בפרט, אז מען דארף זיין געזונט בגשמיות און געזונט ברוחניות) ובמשך חדשי הקיץ יבוא בכתובים גם עם הנהלת תנו"ת דכאן ובדאי יתדברו ביניהם, והוא ינצל את הזמן דחדשי הקיץ בלימוד כנ"ל אזי נכון הדבר שיבוא לכאן ללמוד לראש השנה הבע"ל, ויזכהו השי"ת לקבל נחת ממנו ומשאר ילידיו שיחיו אידישן נחת חסידישן נחת מתוך מנוחה והרחבה.

בברכה.

21

ב"ה, ח' אייר, ה'תשי"ו⁴⁶

האברך הו"ח וכו' מו"ה...

שלום וברכה!

במענה על כתבו

יהי רצון שיהי כלי ראוי שיקויימו בו כל הברכות שבירך אותו כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ על מילואן בגשמיות וברוחניות.

בטח ראה המועתק ב"היום יום" ליי"א ניסן בענין הנהגה ביום הולדת, ובפרט ביום הולדת זה שמתחילה שנת הכ"ב. ויעויין קדושין (ל, א): עד עשרים ותרתי כו' עשרין ותרתין⁴⁷. (עיין הלי' ת"ת לאדה"ז פ"א סוס"ו שתפס שתי הדעות וצע"ק⁴⁸).

החותם בברכה

הרב מנחם שניאורסאהן

46. אג"ק כ"ק אדמו"ר שליט"א חלק ג' אגרת תקצו, עמ' רפו. מהעתק המזכירות.

47. הערת המו"ל: בגמרא שם: "אדינך על צוארי דפריך - משיתסר ועד עשרים ותרתין", וברש"י עה"מ פי': "בעוד ידך תקיפה על בנך קודם שיגדיל ולא יקבל תוכחתך, השיאו אשה. . לישנא אחרינא, אדינך על צוארי דברין - בשעה שעוד ידך תקיפה עליו הוה זהיר ללמדו תוכחת, ואי זה זמנו? משיתסר עד כ"ב. בציר משיתסר אין בו דעת לקבל תוכחה כל כך ואל תכביד תוכחת ויסורין, ויותר מכ"ב יש לחוש שלא יבעט. וזה עיקר".

48. הערת המו"ל: דבגמרא ישנם ב' דעות: א) משיתסר ועד עשרין ותרתין. ב) מתמני סרי ועד עשרים וארבעה. ואילו אדמו"ר הזקן כתב "דהיינו מבן ט"ז שנה עד בן כ"ד שנה".

באג"ק שם: ראה גם לעיל ח"ב אגרת רמו. לקמן תרסג. תשסג.

22

ב"ה, ט' אלול, השי"ת⁴⁹

האברך הו"ח וכו' מו"ה... שי

שלום וברכה!

במענה על כתבו אשר היום נתמלאו לו כ"ב שנה לאורך ימים ושנים טובות,

יהי רצון שיהי כלי ראוי ורחב להמשכת וקבלת ברכות כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ בגו"ר.

בטח ראה המועתק ב"היום יום" ליי"א ניסן בענין הנהגה ביום הולדת.

ומהראוי שילמוד במשך היום המאמר דח"י אלול תש"ט ושיחת ח"י אלול אשר בספר השיחות.

בברכת כתיבה וחתימה טובה

מנחם שניאורסאהן

...

ב"ה, כ"ו אלול, השי"ת⁵⁰

האברך הו"ח וכו' מו"ה... שי

שלום וברכה!

במענה על כתבו

יהי רצון שיהי כלי ראוי שיקויימו בו כל הברכות שבירך אותו כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ על מילואן

בגשמיות וברוחניות.

בטח ראה המועתק ב"היום יום" ליי"א ניסן בענין הנהגה ביום הולדת, ובפרט ביום הולדת זה

שמסיימת שנת הכ"ב.

ויעוין קדושין (למ"ד, אלף) דלחד מ"ד⁵¹ עד כ"ב עיי"ש.

בברכת כוח"ט ולהסתדרות בקרוב באופן המתאים לפניו בגו"ר

הרב מנחם שניאורסאהן

49. אג"ק כ"ק אדמו"ר שליט"א חלק ג' אגרת תש"ד, עמ' תיז. מהעתק המזכירות.

50. אג"ק כ"ק אדמו"ר שליט"א חלק ג' אגרת תשסג, עמ' תפג. מהעתק המזכירות.

51. באג"ק שם: ראה לעיל אגרת תקצו, ובהנסמן בהערות שם. (בחוברת זו - נדפס לעיל באגרת לגיל 21).

23

ב"ה, ו' מנ"א, השי"ת⁵²

האברך הו"ח וכו' מו"ה... שי

שלום וברכה!

במענה על כתבו

יהי רצון שיהי' כלי ראוי שיקוימו בו כל הברכות שברך אותו ומברך אותו כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ על מילואן בגשמיות וברוחניות. ויצליח בהעבודה בעצמו ובהעבודה עם הזולת. ובפרט שמיום הולדת זה מתחילה שנת העשרים וארבעה, אשר בה, לכל הדיעות⁵³, נשלמין ימי הנערות (ראה קדושין ל, א. ה' ת"ת לאדה"ז פ"א סוף ס"ו). החותם בברכה

מ. שניאורסאהן

25

ב"ה, י"ג מנחם אב, השי"ת⁵⁴

הרה"ח הו"ח אי"א וכו'... שי

שלום וברכה!

במענה על מכתבו מיום ז' מנחם אב המודיע אשר ביום י"ב מנחם אב הוא יום הולדתו שנתמלאו לו כ"ה שנה לאורך ימים ושנים טובות, הנני בזה להביע ברכותי אשר יהי רצון שיקוימו בו הברכות אשר מברך אותו כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ על מילואן בגשמיות וברוחניות. ומבן חמש ועשרים שנה ומעלה יבוא לצבא צבא (בהעלותך ח, כד) ובפירוש ענין הצבא במאמר י"ג שבט סו"ס המתחיל ועשו לי מקדש. ולהעיר מכסף משנה להל' כלי המקדש פ"ג ה"ז. - בטח מתעסק באופן המתאים בענין שידוך הראוי, ומאמר רז"ל דרכו של איש לחזור כו'.

52. אג"ק כ"ק אדמו"ר שליט"א חלק ג' אגרת תרסג, עמ' שסב. מהעתק המזכירות.

53. באג"ק שם: ראה לעיל אגרת תקצו (בחוברת זו - נדפס לעיל באגרת לגיל 21).

54. אג"ק כ"ק אדמו"ר שליט"א חלק ג' אגרת תרעא, עמ' שסט. מהעתק המזכירות.

בודאי יש לו קביעות עתים ללימוד תורת כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ נוסף על שאר השיעורים שלו. ויודיע עדי"ז. בברכת הסתדרות טובה.
המחכה לבשו"ט ממנו.

מנחם שניאורסאהן

• • •

ב"ה, כ"ב אייר, ה' תשי"ב⁵⁵

האברך הו"ח אי"א נו"מ וכו'... שי

שלום וברכה!

במענה על מכתבו: אשר יהי רצון שיקויימו בו הברכות אשר מברך אותו כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ על מילואן בגשמיות וברוחניות. [וביחוד שיסתדר בקרוב ממש באופן המתאים לפניו בגו"ר (בכל הפרטים)]. ומבן חמש ועשרים שנה ומעלה יבוא לצבוא צבא (בהעלתך ח, כד) ובפירוש ענין הצבא במאמר י"ג שבט סו"ס המתחיל ועשו לי מקדש. ולהעיר מכסף משנה להל' כלי המקדש פ"ג ה"ז. בברכת הסתדרות טובה וכ"ט

הרב מנחם שניאורסאהן

31

ב"ה, ב' שבט, תשי"ב⁵⁶

ברוקלין.

שלום וברכה!

בנועם קבלתי מכתבו מיי"ג טבת וכן את הקודם לו, וליום מלאת לו שלשים ואחת שנה, הנני בזה להביע ברכתי לאריכות ימים ושנים טובות עם כל הפירושים, ומתאים להקפיטל תהלים שצריך הוא עתה לאמר, הנה יאחז דרכו בדרך הבעש"ט וכסיוס הקאפיטל שמחובה' וגילו צדיקים והרנינו כל ישרי לב, כמ"ש בקאפיטל קודם לזה על זאת יתפלל כל חסיד אליך לעת מצוא, ואף שמדריגות נעלות הם (תו"ש עקפ"ד⁵⁷) בכ"ז מקצת ומעין שבכל הדרגות ישנם בכל מקושר וחסיד

55. אג"ק כ"ק אדמו"ר שליט"א חלק ג' אגרת תרי, עמ' שא. מהעתק המזכירות.

56. אג"ק כ"ק אדמו"ר שליט"א חלק ה' אגרת א'שצד, עמ' קצג.

57. בהוצאה החדשה עמ' 180.

כיון שמתעסק הוא לחזק התקשרותו ע"י לימוד תורת החסידות של הנשיא ובפרט החזקתו בהשלשה שיעורים השוים לכל נפש בחומש תהלים ותניא, אבל מתפקידו של החסיד שלא להסתפק בפעולה בעצמו, וצריך להשפיע ג"כ על הסביבה - לקרבם ולעוררם ולהאירם בנר מצוה ותורה אור חדורים במאור שבתורה זוהי תורת החסידות.

ת"ח על הודעתו בנוגע להתועדות דיי"ט כסלו, ומוסג"פ ג"כ הצעות הנהגות ליום ההילולא יו"ד שבט הבע"ל, אשר בטח יפרסמם באופן המתאים.
ברכה להצלחה בהשפעה על הסביבה ושזה ישמש כלים רחבים להמשכת וקבלת ברכות השי"ת בגו"ר.

32

ב"ה, ט' אלול, תשי"ג⁵⁸
ברוקלין.

הרה"ח הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ
מוה"ר יהודא צבי שי

שלום וברכה!

במענה על מכתבו בו מודיע מיום הולדת שלו בש"ק הבע"ל.

בטח ידועים לו סדרי יום הולדת, בעלי לתורה, נתינת צדקה קודם התפלה (אם חלה בש"ק - ביום שלפני זה), לימוד וחזרת דא"ח ברבים אם באפשרי.

ובנוגע לאלו שזכו לראות את פני כ"ק מו"ח אדמו"ר צוקללה"ה נבג"מ זי"ע הנה מתאים להמועתק בהיום יום י"א ניסן להתבודד לשעה ולצייר במחשבתו ובמוחו אחת היחידות מה ששאל ומה שענו לו ואח"כ ללמוד מתורתו.

ויתן השי"ת ויהי לאריכות ימים ושנים טובות ובהצלחה בעבודתו בקדש והוא וזוגתו שיחיו יגדלו את כל ילידיהם שיחיו לתורה ולחופה ולמעשים טובים מתוך הרחבה אמיתית.

בברכת כתיבה וחתימה טובה.

43

ב"ה, ד' כ"ו אייר, תרפ"ח⁵⁹
ריגא.

כבוד ידידי המפורסם ווי"ח אי"א מוהר"ש שי

שלום וברכה!

. . ביום מלאות לו מ"ג שנה, מז"ט, ויתן לו השי"ת ימים ארוכים טובים ומאירים במאור של תורה ובעבודה שבלב, ויגדלו את בניהם ובנותיהם שי מתוך הרחבה לתורה חופה ומעש"ט, ויראה רוב נחת בעדתו לכלכלם על מבועי דחוכמתא.
והנני ידידו הדו"ש ומברכו.

50

ב"ה, י"ז מנחם אב, ה'תשי"ד⁶⁰
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח ווי"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ וכו' מוהר"נ שי

שלום וברכה!

. . וליום הולדתו, יהי רצון מהשי"ת שתהי' שנת הצלחה הן ברוחניות והן בגשמיות והן בענייני הכלליים במלאכתו מלאכת שמים, והן בענייני הפרטיים, מוך בריאות הנכונה. ואפשר ראה המאמר אדני שפתי תפתח ד"א ניסן שנת תשי"ב והוא מיוסד על המאמר אדני שפתי תפתח אשר במאמרי מוהר"ש תרכ"ז.

ולהעיר ולהאיר שעפ"י המבואר בתניא קדישא פ' כ"ו, הנה קאפי' נ"א דתהלים ענינו לבוא לשמחה אמיתית בהוי'.

בברכת הצלחה בכל הנ"ל. המחכה לבשו"ט בנוגע לפועל מפעולותיהם הטובות מתאים למכתבי הנ"ל.

59. אג"ק כ"ק אדמו"ר מהור"צ חלק ט"ז אגרת ה'תתפג, עמ' קפד, להרה"ח ר"ש לזרוב.

60. אג"ק כ"ק אדמו"ר שליט"א חלק ט' אגרת ב'תתס, עמ' רלט, להרה"ח ר' ניסן נמנוב.

54

ב"ה, י"ב מנ"א, תשי"ח⁶¹
ברוקלין.

הרה"ח אי"א נו"נ מלאכתו מלאכת שמים מו"ה ניסן שי

שלום וברכה!

במענה למכתבו מעשי"ק שמיני במנחם, בו כותב ע"ד יום ההולדת שלו ביום י"ג מנ"א.

ויהי רצון שתהא שנת הצלחה אצלו בעבודתו בקדש הוא ביסוס והתפתחות ישיבת תומכי תמימים ליובאוויטש אשר באירופא, שהשגחה העליונה העמידתו על חלק היפה לנהל אותה, ויקום בעבודה זו כלשון הכתוב פדה בשלום, שכל הענינים יעשו בדרכי שלום שהוא כלי המחזיק ברכתו של הקב"ה וברבים היו עמדי, שאפילו הענינים המעלימים ומסתירים, לא לבד שאין מעלימים ומסתירים, אלא עוד שהם עמדי, ומסייעים, ועיכ"ז מובן ופשוט שיתוסף בעניניו הפרטים שלו ושל ב"ב שי וגם הם באופן הנ"ל דבשלום וברבים היו עמדי, שהרי הא בהא תליא, ובפרט בענינים הקשורים ברבותינו נשיאנו, אף שכל הנ"ל צריכים אתעדל"ית וכמבואר בלקו"ת שבוע זה, שואתחנן אל ה' וגו' ואראה את הארץ הטובה, ולא פעל כ"א ועתה ישראל שמע וגו' הרי הועילה תפלתו עכ"פ במקצת, שלא לבד בעניני תורה - לחם מן השמים, משפיעים מלמעלה באתעדל"יע, אלא שגם בענינים השייכים לתפלה ג"כ מעוררים מלמעלה בתוספת התעוררות, והרי פנימיות התורה ובפרט תורת החסידות ה"ז הממוצע והמאחד (וככל מאחד ה"ה למעלה משני הענינים הנאחדים) תורה ותפלה.

בברכה לבשו"ט בכל האמור.

58

ב"ה, כ"ז שבט, תשי"ג⁶²
ברוקלין.

הרה"ח הווי"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ וכו'
מוה"ר פרץ שי

שלום וברכה!

קבלתי מכתבו מכ"ז טבת ושלאחריו... יזכהו השי"ת ואותנו בכלל בתוך כל ישראל למלאות כאו"א תפקידו בעלמא דין מתוך מנוחת הנפש ומנוחת הגוף ובהרחבת הדעת, וכבר ידוע פס"ד ב"ד

61. אג"ק כ"ק אדמו"ר שליט"א חלק י"ז אגרת ו'תמה, עמ' ש, להרה"ח ר' ניסן נמנוב.

62. אג"ק כ"ק אדמו"ר שליט"א חלק ז' אגרת ב'כב, עמ' קנט, להרה"ח ר' פרץ מוצ'קין.

של מעלה, אשר בגלל המסייג של כ"ק רבינו הזקן על תורת החסידות, הנה בכל ענין של תורה יראת שמים ומדות טובות תהי' יד מקושריו והולכי בעקבותיו על העליונה (עיין קיצורים והערות לתניא דף קכ"ב) וא"כ ממך ובך הדבר תלוי, וכפי הרב המגיד ואדמו"ר הזקן במשנה ששנו חכמים דע מה למעלה - ממך.

ובקשר להודעתו ע"ד יום ההולדת שלו, הנה יה"ר מהשי"ת שיהי' לאריכות ימים ושנים טובות ופיץ אור בסביבתו בתוספת מרובה בנר מצוה תורה אור ומאור שבתורה זוהי תורת החסידות.

ידוע תורת הבעש"ט בענין השגחה פרטית (אף שלא בכל פעם מבינים רמזי ההשגחה), וכיון שימים אלו קבלתי פוטו ממכתב כ"ק אדמו"ר (מוהרש"ב) נ"ע מ"ש לאחד בענין יום ההולדת דשנת הח"ן⁶³, הנני מסגירו פה, ובלבד שבדואר החוזר יחזירו לי, מובן שאם ברצונו יכול להעתיקו.

בברכה להצלחה בגשמיות וברוחניות מתוך בריאות הנכונה ובפ"ש כל אנ"ש שיחיו.

63. באג"ק שם: שבאג"ק שלו ח"א אגרת קע.

ושם: ראשית דבר אברך את כת"ר ש' במלאות לו נ"ח שנה יאריך ה' ימיו ושנותיו בטוב ובנעימים על התורה ועבודת ה' ובדרכו בקדש ילך תמיד כה"י וכל דבר טוב ומועיל אשר יעלה על לב כת"ר ישיג ויבוא אל הפועל בנקל ובהצלחה ויראה נחת ועונג בעמו ועדתו ובכל אהב"י בכל מילי דמיטיב ברו"ג.

על כת"ר נוכל לאמר כמו ששרו רבנן לר"ז (כתובות י"ז) לא כחל ולא שרק כו' ויעלת חן. ואמרו (סוכה מ"ט) כל אדם שיש עליו חן בידוע שהוא ירא שמים. ואפ"ל כי ענין החן הוא הניתן מלמעלה וכמו גבי יוסף דכתי' בו ויתן חנו בראשית ל"ט כ"א. וכן ויתן ה' את חן העם שמות י"א ג'. וגבי אסתר אמרו (מגלה י"ג) אלא חוט של חסד מושך עלי' כל העוסק בתורה בלילה הקב"ה מושך עליו חוט של חסד ביום (חגיגה י"ב) ובשבת ק"ד ע"פ ולענוים יתן חן בא ליטהר מסייעין לו ופרש"י יתן חן יסייעוהו מן השמים וידוע הוא דכל הדברים הניתנים מלמעלה אפי' בדרך מתנה הוא ע"י יגיעה וטרחה וכמו מצות שבת שניתנה במתנה כמשארז"ל שבת ד"י ומ"מ אמרו (בע"ז ד"ג) מי שטרח בע"ש יאכל בשבת. והכוונה שם על קיום התומ"צ (ובזהר פ' תרומה דקכ"ח ע"א דרוח קודשא באה באשתדלותא רב וסגי ורק רוח מסאבא באה במגנא ובריקני' ונק' נדיבים כו' ועז"נ אל תבטחו בנדיבים כו' אבל רוחא דקודשא היא באגר שלים ובאשתדלותא כו') והנה אמרז"ל ברכות דל"ג הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים ולכן החן שהוא רק בידי שמים ולא בידי אדם כלל ניתן למי שהוא יר"ש שזהו בידי אדם בכח עצמו ויגעתו וזהו כל מי שיש עליו חן בידוע שהוא יר"ש דמשו"ז ניתן לו החן.

חן וכבוד יתן ה' לכת"ר ש"י ולא ימנע הטוב מאתו לעולם והוא כמאמרם בסנהדרין דל"ט ע"פ טוב ה' לקיוו כשהוא עורך כו' הטובים שבהם וע' פרש"י שם להגן כו' ולשלם כו' והוא הטוב המיוחד לעובדי ה' וזהו להולכים בתמים אשר כת"ר חד מנהון. והמטיב ייטיב לו ככל מילי דמיטיב ככל מאוויי נפשו מנפש ועד בשר.

60

ב"ה, אור לכ"ד טבת, ה'תשי"ד⁶⁴

ברוקלין, נ.י.

כבוד הרה"ג והרה"ח אי"א נו"מ בעל מדות, עוסק בצרכי ציבור,

בעל מרץ ורב פעלים, איש המעלה, בנשיק וכו' וכו'

מוהר"ר יצחק מאיר שיי הכהן

שלום וברכה!

בנועם נודעתי כי הגיע לגיל ששים, לאורך ימים ושנים טובות, ובודאי כמרז"ל עביד יומא טובא לרבנן, ומשתתף הנני בזה, אף כי בריחוק מקום.

ידוע המובא בראשונים (ראה מד"ש שם) כמה גרסאות במשנה סוף פ' ה' דאבות, בן ששים לזקנה, בן ששים לבניה, בן ששים לחכמה, ובכתבי האריז"ל (בן חמשים לזקנה) בן ששים לשיבה (מאורי אור, סוף אות ז' והוא עפ"י מש"כ בתקוני זוהר, תקון כא' נז, עא', ובשער המצות פ' קדושים). ויהי רצון שכולהו יתנהו ב"י ויהיו הענינים בעידור, ועפ"י המבואר בלקו"ת לרבנו הזקן, שיר השירים, דף יא סע"א ושם.

והשי"ת יזכהו ויצליחהו להשתמש בכשרונותיו, הן של עצמו והן של מורשת אבות, להגדיל תורה ולהאדירה, בגדול התלמוד וגדול המעשה, ברוח ישראל סבא, ועל פי מאור תורת החסידות. וברכה בכבוד.

...

ב"ה, א' אלול, תשי"ט⁶⁵

ברוקלין.

הו"ח אי"א נו"מ בעל מדות ורב פעלים, עוסק בצ"צ

מו"ה שלמה שיי

שלום וברכה!

בשמחה קיבלתי מכתבו מערב ראש חודש אלול הוא חודש הרחמים, בו כותב את הבשורה הטובה, אשר בשבת הבאה פ' שופטים, יעשה בן ששים.

השם יתברך יעזור, שלאירכות ימים ושנים טובות, יבש בשורות טובות אודות עצמו ואודות משפחתו שיי, בשורות טובות בענינים הגשמיים וגם בשורות טובות בענינים הרוחניים,

וכתורת הבעל שם טוב הידועה על הפסוק כי תראה חמור וגוי עוזב תעזוב אמו, שגם עם הענינים הגשמיים יכול וצריך לעבוד את השם יתברך, ועבודת השם צריכה להיות דוקא בשמחה, ובטוב לבב (ראה רמב"ם סוף הלכות לולב, ובמקומות רבים בספר התניא, כמצויין בתוכן ענינים בסופו).

64. אג"ק כ"ק אדמו"ר שליט"א חלק ח' אגרת ב'שס, עמ' ???.

65. תרגום מאג"ק כ"ק אדמו"ר שליט"א חלק כ"א אגרת ח'קצו, עמ' תמ, להרב שלמה פריץ.

ובפרט שההשגחה העליונה הצליחה אותו וזיכתה אותו בהשתדלות ועבודה לחזק ולהרחיב את "בית ליובאוויטש" אשר בקי"ק לונדון, שודאי, ככל הדברים הטובים, ילך מחיל אל חיל ומעלין בקודש, יוסיף זה עוד יותר בברכות מהשם יתברך והצלחתו, לו ולכל או"א מהמשפחה, ובזה כמובן וגם פשוט הברכה שבפרק התהלים שיתחיל לומר: שנותיו כמו דור ודור וגו' כן אזמרה שמך לעד וגו'.

בברכה לבשורות טובות בכל הנ"ל ולכתיבה וחתומה טובה לו ולכל או"א מבני ביתו שיחיו בגו"ר,

מ. שניאורסאהן

64

ב"ה, כ"ג אייר, תשי"ח⁶⁶
ברוקלין

הו"ח אי"א נו"א ועוסק בצ"צ בעל מדות רוב פעלים
מו"ה יוחנן שי' שו"ב גבאי בית המדרש דליובאוויטש בליובאוויטש

שלום וברכה!

במענה להודעתו מיום ההולדת שלו.

הנה יהי רצון שעוד רבות בשנים, שנים טובות מלאות תוכן של תורה ומצות, יודיע מדי שנה ע"ד יום ההולדת, ומתאים לציווי תוה"ק תורת חיים, אשר מעלה בקדש והולך מחיל אל חיל בהאמור.

וכיון שכל אחד מישראל נצטוו על זה, בודאי שלכל אחד נתנו הכחות למילוי הציווי.

ובפרט אשר זכה ונתמנה ע"י כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא ישראל בכגון סגנון המזמור תהלים אותו מתחיל לאמר בכל יום, תבחר ותקרב גו' היכלך, לכהן פאר בבית המדרש ליובאוויטש דליובאוויטש.

ובעת ימי הספירה אשר כמבואר בדא"ח סופרים יום אחר יום באופן שאין הימים הראשונים נופלים ח"ו אלא מצטרפים לאחרים להיות נספרים לא סיפור דברים (לחוד) אלא שנהרין ונצצין (זהר ח"ב קלו, ב) ומובן הענין ממ"ש הסידור ד"ה השמים מספרים בארוכה.

הנה כאו"א מאתנו יזכה ויצליח בתכ"י שיהיו ימיו מצטרפים נהרין ונצצין בנצוצין דנקודה עליונה כלשון הזהר שם הולך ואור על ידי נר מצוה תורה אור ומאור שבתורה זוהי תורת החסידות ועניני.

בברכה לבשו"ט ולאורך ימים ושנים טובות בכל הפי'.

70

ב"ה, יו"ד כסלו, תשי"ז⁶⁷
ברוקלין.

הרה"ג והרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ צנמי"ס כו' מו"ה שלמה יוסף שי

שלום וברכה!

...בכבוד ובברכה ליום ההולדת - שמתאים להסימן תהלים שמתחיל לומר - יקוים בכת"ר : אבוא בגבורות גוי עד זקנה ושיבה, וכפיי השוח"ט עד סוף הגלות - תשוב תעלני מן הגלות ואח"כ אזמרה לך בכנור קדוש ישראל (עיין בפיה"מ לאדהאמ"צ מהד"ב סקכ"ו).

ג. ב. [.]. קרוב לודאי שבאם היתה מסיבה מתאימה ליום הולדת השבעים (להעיר מלי' התיוו"ט ספ"ק דברכות במעלת עי' שנה. (ועיגי"כ לקוטי הש"ס להאריז"ל שם) היו נשמעים בה דברי התעוררות ליר"ש לתומ"צ ולדא"ח, והרי הזמ"ג דמצב הכללי ודימי תנוכה.

...

ב"ה, ו' אייר, תשכ"ב⁶⁸
ברוקלין.

מר חיים שי' המכונה ד"ר שאשקעס

שלום וברכה!

... מענין לענין, לרגלי מלאת לו שבעים שנה לארך ימים ושנים טובות,

יהי רצון מהשי"ת אשר עוד רבות בשנים יפעול לטובת בני ישראל בגשם וברוח אשר יחדיו יהלכון, וכידוע פירוש רבנו הזקן⁶⁹, בעל התניא והשו"ע, בתואר עמנו אשר גוי אחד בארץ הם, שממשיכים האחדות - אחדות ה' - גם בארץ ובענינים ארציים.

בכבוד וברכה.

...

67. אג"ק כ"ק אדמו"ר שליט"א חלק י"ד אגרת ד'תתקכ, עמ' ? להרב שלמה יוסף זיין.

68. אג"ק כ"ק אדמו"ר שליט"א חלק כ"ב אגרת ח'תיד, עמ' ? להרב שלמה יוסף זיין.

69. באג"ק שם: ראה גם לעיל ח"כ אגרת ז'תשיח, ובכ"מ. לעיל אגרת ח'שנג. לקמן ח'תפו. ח'תקסד. ח'תקסז. ח'תקעב.

ב"ה, ימי חנוכה, ה'תשי"כ⁷⁰
ברוקלין, נ.י.

הווי"ח אי"א נו"מ בעל מדות תרומיות עוסק בצ"צ
ענף עץ אבות כו' הרשי"ז שי'

שלום וברכה!

. . . אכפול ברכתי עוה"פ ואצטרף להמון המברכים את כ' לרגל מלאות לו שבעים שנה, ועל פי המקובל מכ"ק מו"ח אדמו"ר (שאמר שהוא מנהג קדמונים) שמיום מלאות [י"ג שנה יש להבר מצוה שייכות למזמור י"ד דתהלים, וכן בכל שנה כסדר, הנה במלאות] לכ' שבעים שנה, המזמור השייך לו הוא מזמור ע"א, ויהי רצון שיקוימו בו דברי נעים זמירות ישראל - וגם עד זקנה ושיבה אלקים אל תעזבני עד אגיד זרועך לדור לכל יבוא גבורתך.
בכבוד ובברכה לבשורות טובות.

• • •

ב"ה, כ"ה מני"א תשכ"ו⁷¹
ברוקלין

ש"ב, הווי"ח אי"א נו"מ וכו'
מוה' יהודה ליב שי'

שלום וברכה!

במענה על הודעתו אודות יום הולדת שלו,

בודאי נהג במנהג אנ"ש בזמן האחרון ביום ההולדת. ויה"ר מהשי"ת שתה"י שנת הצלחה אצלו הן בגשמיות והן ברוחניות ויוסיף בלימוד התורה וקיום מצותי' מתוך הרחבה.
בברכה שיקויים בו הכתוב במזמור תהלים שבשנתו הבע"ל יאמרו בכל יום - ע"פ מה שקיבל אדמו"ר הזקן מרבו בשם רבו מורנו הבעש"ט לאמר הקאפ' תהלים המתאים למספר שנותיו (מיום הבר מצוה - מזמור יד וכו') אחר תפלת שחרית קודם אמירת השיעור תהלים (חדשלי) בכל יום - בך ה' חסיתי גוי' ימלא פי תהלתך גוי' אבוא בגבורות גוי' אגיד נפלאותיך.

ולבשו"ט בכ"ז - ש"ב

מ. שניאורסאהן

70. אג"ק כ"ק אדמו"ר שליט"א חלק י"ט אגרת ז'קלח, עמ' 2. לפריזדנר שז"ר.

71. מקדש מחלך ח"ג עמוד נ, להרב יהודה לייב שניאורסאהן.

75

בי"ה, י"ח מ"ח, תשכ"א⁷²
ברוקלין.

הו"ח אי"א נוי"נ רב פעלים ובעל מדות
הרב שלמה שי' המכונה ד"ר עהרמאן

שלום וברכה!

נעם לי לקבל מכתבו מד' מרחשון, בו מזכיר ע"ד מלאת לו שבעים וחמש שנים לאריכות ימים ושנים טובות.

ויהי רצון אשר מתוך שמחה וטוב לבב ימשיך בפעולותיו להחזקת היהדות והפצתה, ובזה גם בהסיוע של להפצת מעינות החסידות, בהדרכים דסיוע למוסדותיהם בארצנו הקדושה ת"ו גם בפאריז ובאופן דמוסיף והולך מוסיף ואור.

וע"פ מנהג קדמונים, ששמענוהו מכ"ק מו"ח אדמו"ר ע"ד אמירת הקאפיטל תהלים המתאים למספר שנותיו של אדם (ז.א. שמעונת הבר מצוה מתחילים לאמר המזמור י"ד שבתהלים ובכל שנה שלאחרי זה המזמור שלאחר זה).

הנה יהי רצון שבימיו ובימינו יקוים היעוד שבמזמור שהתחיל (יתחיל) לאומרו, נודע ביהודה אלקים בישראל גדול שמו, בגאולה האמיתית והשלימה על ידי משיח צדקנו, ככתוב לאחרי זה, ויהי בשלם סכו ומעונתו בציון.

בכבוד ובברכה לבשו"ט בכל הנ"ל ובענינים הפרטים והכללים גם יחד.

• • •

בי"ה, ח"י סיון, תשט"ו⁷³
ברוקלין.

הרה"ג והרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ
מוה"ר שניאור זלמן שי'

שלום וברכה!

במענה על מכתבו, בו כותב אודות יום הולדתו (בודאי יודע מנהג קדמונים ונתפרסם ע"י כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, לאמר קאפיטל תהלים המתאים למספר שנותיו כמובא בקובץ מכתבים).

הנה יה"ר שעוד רבות בשנים יעסוק בתומ"צ ועבודה שבלב, ויזכה ויצליח להפיץ המעינו בסביבתו הקרובה וגם לרבות בסביבתו שלע"ע איננה קרובה, חוצה, ויהי זה מתוך בריאות הנכונה והרחבת

72. אג"ק כ"ק אדמו"ר שליט"א חלק כ' אגרת ז'תסט, עמ' כ.

73. אג"ק כ"ק אדמו"ר שליט"א חלק י"א אגרת ג'תקסד, עמ' קעג. להרב שניאור זלמן גרליק, כפר חב"ד.

הדעת, וכבר ידוע דכלי מחזיק ברכתו של הקב"ה הוא רק ענין השלום ולא רק שלום בפשמ"ע, אלא גם שלום בפמליא של מטה, והוא העיקר, היינו כפשוטו בהמקום שהוא נקרא מרא דאתרא, והדרכים לזה הם ככל דרכי התורה דרכי נועם דוקא, אבל צריכים להיות בתוקף הדרוש וכנרמז בנתינת התורה שצ"ל עוז ותושי, ונרמז ג"כ בהכתוב ותרגומו (תהלים ע"ו) משמים השמעת דין ארץ יראה ושקטה, שהוא דין בעניני נפח"ב - לקו"ת ד"ה טוב לחסוד בהוי" - ועיי"ז שקטה עניני דנח"א ארעא דישראל.

בברכה לאריכות ימים ושנים טובות ככל הפירושים ולבשו"ט בכל הנ"ל.

80

בי"ה, י"ג סיון, תשי"כ⁷⁴
ברוקלין.

הרה"ג הרה"ח אי"א נוי"נ עוסק בצ"צ
מו"ה שניאור זלמן שי

שלום וברכה!

במענה למכתבו מאסרו חג שבועות זמן מתן תורתנו, ובקשר עם יום הולדתו,

יהי רצון שכאמור בהקאפיטל תהלים שמתאים למנהג קדמונים יתחיל לאומרו, יקוים בו בפועל הכתוב הרחב פיך ואמלאהו, בענינים הפרטים ובענינים הכללים אשר בכל אנ"ש יחדיו יהלכו ובפרט לזה שהשגחה עליונה זיכתו והצליחתו להיות משפיע כרב ומרא דאתרא בכפר חב"ד מיסודו ובהנהלתו של כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע נשיא ישראל, ויעשה זה מתוך שמחה וטוב לבב, ובלשון הכתוב שם ויאכילהו מחלב חטה ומצור דבש (חטה גליא דתורה ובמילא גליא דעולם, דבש, סתים דתורה ופנימיות דעולם) אשביעך. ויבשר טוב בכל האמור וכנ"ל דוקא מתוך שמחה.

[. .]

בברכה לשנת הצלחה בכל האמור ולבשו"ט בכל הנ"ל.

81

[ג' אלול, תשי"א]⁷⁵

בשעתו מסר לי... פ"ש ממנו, וכן השתתפותו בקופת הצדקה אשר מסרתי נדבתו ללשכת חשאיין, היינו שממנה עוזרים לאנשים שצריך לפרנסתם מבלי פרסום, שזהו מהמעלות היותר נעלות במצוה הצדקה, ומוסג"פ הקבלה.

כן מסר לי הרה"ח וכו' הנ"ל בשעתו, אשר נמלאו לו לאריכות ימים ושנים טובות פ"א שנה, ויהי רצון אשר יברכו השי"ת באורך ימים ושנים טובות ויוכל להמשיך בעזרתו לעניני הצדקה, באמירת תהלים, בקביעות עתים לתורה ובהשתתפות ג"כ בשיעורים הנלמדים ברבים, אשר על ידי כל זה יתחזק הדביקות וההתקשרות שלו בה' אלקינו הוא אלקים חיים, וכמ"ש ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כולכם היום.

בטח יודע מהתקנה עוד מימי הבעש"ט לומר הקאפיטל תהלים המתאים למספר שנותיו, ובודאי יאמר מכאן ולהבא בבקר אחר התפלה הקאפיטל פ"ב, שהוא הוא ג"כ שירו של יום השלישי.

נודע במרז"ל אשר עוה"ז ועוה"ב ע"ז נאמר יחינו מיומים, וסיומו של הכתוב - ביום השלישי יקימנו נחי' לפניו - יום השלישי מדבר בעולם שיהי' לאחר ביאת משיח צדקנו, עולם התחי' שזהו למעלה גם מעולם הבא, היינו גן עדן.

ובעבודה הוא, אשר העולם דעוה"ז הוא הענין דבעלי עסקים, שרוב עסקם בעניני עוה"ז אלא שהנהגתם הוא עפ"י תורה, והוא העבודה דשבט זבולון. עוה"ב הוא הענין דבעלי תורה ויושבי אהל, שרוב עסקם הוא בלימוד תורה, וזהו ענין העבודה דשבט ישכר. וביום השלישי הוא העבודה בשניהם יחד, היינו שהנשמה והגוף משתתפים בהתלהבות שוה בעבודת השם, וע"ד אדם הראשון קודם החטא שלא הי' חילוק אצלו בין הגוף והנשמה, וכמ"ש ולא יתבוששו, ועד"ז יהי' ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ והגוף יהי' עוד יותר נעלה מהנשמה, אשר זהו תכלית המכוון.

ובכל אחד ואחד מאתנו, יכול להיות מעין זה גם עתה. היינו שנעבוד את השי"ת בעניני הגוף מבלי להרגיש בזה הנאת הגוף. שזהו עוד יותר נעלה מהעבודה דבכל דרכיך דעהו. ולעת הזקנה כאשר תאוות הגוף נחלשה און מי איז נעהנטער צום אמת, הנה בקל יותר להגיע לעבודה זו.

ויהי רצון מהשי"ת אשר ינוב בשיבה דשן ורענן יהי' וישבע רוב נחת וענג בעבודתו את השי"ת במנוחת הנפש ומנוחת הגוף.

90

ב"ה, י"ז כסלו, תשל"ז⁷⁶
ברוקלין.

הרה"ג הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ צנמ"ס כו'
מו"ה שלמה יוסף שי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכו' מיום הגאולה יו"ד כסלו (והקודמיו),
ודבר בעתו -

בין גאולה (יו"ד כסלו) לגאולה (יט"כ).

והפ"נ שבמכו' יקראו בעת רצון על ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"ם ז"ע.

כבוד ובברכה לעריכת יום הולדתו וחגיגתו בד"ת וכו' ביתר שאת וביתר עז מאשר
בעבר,

והציווי להעלות בקודש⁷⁷, בד"ת ומנהגי ישראל שתורה הם⁷⁸, ה"ז ג"כ נתינת כח⁷⁹,
וכן הנותן בעין יפה נותן⁸⁰ -

וכן יוסיף ויעלה בשנים יבואו
ובברכה לאויו"ש טובות

ומקרא מלא דיבר הכתוב - בקאפיטל דילי⁸¹: אורך ימים אשביעהו ואראהו
בישועתי,

ובברכת חג הגאולה וחנוכה מאיר

מ. שניאורסאהן

76. אגרות קודש כ"ק אדמו"ר שליט"א חלק ל"ב אגרת יב'ד, עמוד עח. להרב שלמה יוסף זיין, מצילום האגרת (נרפסה בתשורה הבר תשס"א עמוד 58).

77. ברכות כח, א. וש"נ.

78. ראה תוד"ה נפסל - מנחות כ, ב. מהרי"ל - הובא ברמ"א יו"ד ששע"ו ס"ד. מנהגים ישנים מדורא ע' 153. שו"ע אדה"ז או"ח סוסק"פ. סתל"ב סי"א. סתנ"ב ס"ד. סתצ"ד סט"ז. ועוד.

79. במדב"ר פי"ב, ג.

80. ב"ב נג, א. וש"נ.

81. תהלים צא, טז..

91

ב"ה, ה' דחנוכה, ה'תשל"ח⁸²
ברוקלין, נ.י.

הרה"ג הרה"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ צנמ"ס כו'
מו"ה שלמה יוסף שיחי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכו' מיום כ' כסלו והמצו"ב, ות"ח.

ובקשר ליום ההולדת של כת"ר –

יה"ר שתהא שנת הצלחה בגשמיות וברוחניות מתאים להיעוד דקאפי' שלו: עוד ינובון (תנובה גם
לאחרים) בשיבה (ובמצב אשר) דשנים ורעננים יהיו – כולל כפרש"י הנפלא⁸³ דסיום מס' קידושין.

בכבוד ובברכה לחנוכה מאיר ולבשו"ט – בפרט בנוגע לאנצקי' התלמודית.

מ. שניאורסאהן

82. אגרות קודש כ"ק אדמו"ר שליט"א חלק ל' אגרת י'תשלג, עמוד סא, להרב שלמה יוסף זיין.

83. ד"ה שנאמר עוד ינובון בשיבה, יצמחו צמח ויתייחד שכון לעת שיבתן דשנים ורעננים יהיו וגו' (וראה גם שיחן ו' תשרי תשמ"ה).

מפי השמועה

לקט סיפורי חסידים

יושב ומקשיב למשפיע צעיר...

(לאחר השיעור הוא ניגש אלי בשקט ושאל בנוגע לפרטים מסויימים שהסברתי מדוע הסברתי כך, אך במשך השיעור רק ישב והקשיב).

הלכה נכונה?

מספר הרה"ח ר' משה אורנשטיין:

בשנות הכ"ף נכנס ללמוד בישיבת תומכי תמימים המרכזית בכפר חב"ד בחור ממוצא אמריקאי, ובאחד הימים כאשר למד בשולחן ערוך הרב, ראה לתדהמתו שכתוב בהלכה שאסור להתפלל לאחר חצות, בעוד שהוא יודע שרבים מהתמימים ואנ"ש לא תמיד מקפידים על כך...

לרוב תדהמתו, הוא התיישב לכתוב לרבי ושאל האם מה שכתוב בשולחן ערוך זה אכן נכון...

במענה, השיב לו הרבי שישאל על כך את המשפיע, וכאשר הוא שניגש לר' שלמה חיים הוא ענה לו שאכן, זה נכון...

הרב והחסיד

בחודש תשרי תשמ"ה ביקר בחצרות קודשנו הרה"ח ר' משה לנדא עם כל משפחתו, ובאחד הימים התפלל כ"ק אד"ש מה"מ מנחה לאחר צאת הכוכבים.

הרב משה לנדא - הגאון הגדול, רב העיר בני ברק וכו' התפלל עם כ"ק אד"ש מה"מ בפשטות, בעוד הרב בערקע חן - החסיד, המקושר, וכו' - חשש, ולא חיכה להתפלל עם הרבי במניין והתפלל קודם השקיעה...

זה כשר...

מספר הרה"ח ר' משה אורנשטיין:

ר' שלמה חיים עם כל הלמדנות והמופשטות שלו, היה נוהג להזמין אליו לבית תמימים, הגיש להם בעצמו לאכול, והיה משוחח איתם וכו'.

אני עצמי הוזמנתי פעמיים לר' שלמה חיים, ובאחת הפעמים הוא הגיש לי תה עם עוגיות ולא היה לי נעים לאכול. כשראה זאת ר' שלמה חיים אמר לי: "למה אתה לא אוכל? זה הרי לנדא!..."

גאון בתמימות

במשך עשרות שנים המשגיח ב-770 היה ר' שלום מרוזוב, שהיה גאון עצום והיתה לו בקיאות נפלאה בן בחכמת התורה, והן - להבדיל - בחכמות האומות: דקדוק, אסטרוולוגיה, וכו'.

על אף גאונותו המבהילה, הוא היה עומד כל היום ליד הסטנדערד ואומר תהילים.

פשטות חסידית

מספר הרה"ח ר' משה אורנשטיין:

בשנת תשמ"ב, בשנים הראשונות לעבודתי בישיבה, באמצע שמסרתי שיעור תניא לתלמידים נכנס לואל הרה"ח ר' מאיר בליז'נסקי (שהגיע לבקר את נכדתו, הרבנית הנדל), ובפשטות חסידית לקח ספר תניא והצטרף לשיעור, כאשר הוא שותק ומקשיב ולא מעיר מאומה.

מלבד זאת שהוא היה מבוגר ממני בשנים רבות (יש לו נכדים שגדולים ממני), שיעוריו בחסידות בכלל ובתניא בפרט נודעו לשם דבר, וכאן הוא

כמעט בכל יום, וכעת כמה שהוא מנסה לצייר את פניו, הוא לא מצליח.

תוך כדי שהם מפליאים בו את מכותיהם, הוא חשב לעצמו מה הסיבה לכך, והגיע למסקנא שזה כיון שהוא נמצא בתוך המעוז של הקליפה, ולכן הם מפריעים לו להצליח לצייר את פני הרבי, וההבנה הזאת עצמה, נתנה לו את הכוח להתגבר, והצליח לצייר את הפנים של הרבי.

להיות בכל התועדות

סיפר הרה"ח ר' מוט'ל קוזלינר:

שמעתי מחסיד שהיה נוכח בשעת מעשה בהתועדות של כ"ק אדמו"ר מהורש"ב, שהיה נוכח בה גם הד"ר פישל שניאורסאהן, ובלהט ההתועדות הוא פנה אל הרבי וביקש: "רבי, גיט מיר א תיקון!".

החסידים מיד קפצו על השולחן לשמוע מה הרבי יגיד, והרבי פנה אליו ואמר לו: "אוו ס'ועט זיין א חסידיש'ע פארברענגען דארט זאלסטו זיין!..." [= בכל מקום שתהיה התועדות - תהיה שם].

פחד של חסיד

חסיד א' הזדמן להתפלל בבית הכנסת של א.ק. ולפני שניגש לתפילה, התיישב ללמוד חסידות.

בזמן שישב ולמד, התחיל בבית הכנסת מניין בתוכו היה גם א.ק. עצמו, ולאחר 'ברוך שאמר', הם גילו שחסר להם עשירי. א.ק. ניגש לחסיד וניסה לזרוז אותו שיתחיל תפילה ויצטרף, כשהוא נעזר בתנועות ידיים ובסימנים (או, נו-נו...).

החסיד ענה לו בשפתו הוא, ובתנועות ידיים וסימנים 'הסביר' לו שהוא מוזמן להצטרף אליו ללימוד חסידות, ואחרי זה הוא יוכל להצטרף אליהם לתפילה.

כך נמשך ה'דו-שיח' במשך מספר דקות, עד ש.א.ק. התיימשך והמשיך להתפלל לבדו בלא מניין.

דורך חסיד

בשנים עברו שימש בתפקיד הדורך של כפר חב"ד הרה"ח ר' וועלוועל קסלמן.

כאשר היה מגיע מכתב מכ"ק אד"ש מה"מ - היה ר' וועלוועל עוזב הכל, מחפש במיוחד את אותו חסיד אליו ממוען המכתב, ומוסר לו אותו בהתרגשות...

צריך שיהיה חקוק בלב!

מספר הרה"ח ר' אברמק'ה קוזלינר:

ר' מענדל סיפר באחת ההתועדות, שבזמן שישב בכלא הרוסי היו אסירים שתכננו בריחה מהמחנה.

אחד האסירים הסביר לאסיר השני איך בורחים: יש את הגדר, ויוצאים מהפרצה בצד ההוא, וכדי להתחמק מהכלבים שנובחים נוקטים בתחבולה הזו, וממשיכים ישר, ואח"כ שמאלה כך וכך מטרים, ואח"כ יש גדר תיל ואח"כ בקעה, וכו' וכו'.

באיזשהו שלב, פונה האסיר המתלמד לאסיר שמלמד אותו, ואומר לו: "למה אתה אומר לי הכל בעל-פה? אולי נעשה מפה, ונרשום הכל על דף".

השיב לו האסיר: "אם אתה רוצה לצאת מפה, לא יעזרו לך מפות, אתה צריך שזה יהיה חרוט על הלב שלך!..."

ציור פני הרב

כשהרה"ח ר' חיים זלמן קוזלינר (חז"ק) היה בכלא, הסוהרים הרביצו לו באחד הימים מכות חזקות, שהיו עד כדי כך שהוא הרגיש שאין לו כוחות יותר לסבול אותם.

כפי שמקובל אצל חסידים שכאשר חסיד נמצא בצרה וקשה לו - שיצייר את הפנים של הרבי, וזה יעזור, חז"ק ניסה שוב ושוב לצייר את פניו של הרבי, אך לא הצליח, וזה כאב לו נורא, היות שהוא היה יוצא ונכנס אצל אדמו"ר הריי"צ

עבור זה, ואכן החיילים התאמנו ויצאו לקרב, והצליחו במשימה.

המפקד לקח את הקוזאק, הפשיט אותו מבגדיו המפוארים, והעמיד את החיילים שלו במסדר, והחל לעבור ביניהם כשהוא מחזיק בידיו את הכובע של הקוזאק ונותן לכל חייל למושש אותו ולהחזיק אותו: "ראו, זה הכובע של הקוזאק".

לאחר מכן לקח בגד נוסף של הקוזאק ועבר איתו בין כל החיילים, וכך גם עם החרב ועם כל אחד מפרטי הלבוש שלו, ולבסוף העביר גם את הקוזאק עצמו כשהוא מעורטל מלבושיו.

נקל להבין איזה מראה עלוב היה לקוזאק באותה שעה.

סיים המפקד את המסדר ואמר לחיילים: "ראיתם? אין לכם מה לפחד מהקוזאקים, הם חיילים בדיוק כמותכם, בפעם הבאה שאתם יוצאים לקרב ורואים קוזאקים, רק תדמינו מי הם עצמם בלי התפאורה החיצונית, ותגלו שאין מה להתיירא מהם..."

טרמפ לכיוון ההפוך

סיפר הרה"ח ר' מנחם מענדל גרונר:

בהיותי אברך צעיר לאחר החתונה, לקחתי את ר' ברכב לביתו, ובדרך עמד חסיד שביקש טרמפ לכיוון השיכונים, השבתי לו שאנחנו נוסעים בדיוק לכיוון ההפוך, והמשכתי.

שלא אותי ר' מענדל: "מדוע לא לקחת אותו?".

לא הבנתי את שאלתו של ר' מענדל ואמרתו לו: "הרי אנחנו נוסעים בדיוק לכיוון ההפוך".

"ומה בכך?" הקשה ר' מענדל.

- "אז אני אסע כל היום ואקח יהודים למקום חפצם?" השבתי בשאלה.

השיב ר' מענדל בפשטות, "כן..."

לאחר שמונה עשרה ניגש לחסיד והחל לצעוק עליו כיצד אינו מתבייש, ועושה היפך השולחן ערוך וכו'.

ענה לו החסיד: "זה לא מעניין אותי".

- "מה? לא מעניין אותך שולחן ערוך? יהיה לך כזה גהינום..."

והוא עונה לו: "זה לא מעניין אותי".

- "מה? אתה לא מפחד מגהינום?"

- "לא, לא מפחד".

- "מה? יהיה לך כזה גהינום..."

- "לא מפחד!"

- "מה? יהיה לך כזה וכזה וכזה גהינום!"

- "לא מפחד!!"

א.ק. לא יכל לסבול את הדברים, ובסופו של דבר צעק עליו: "תגיד לי, ממה אתה כן מפחד???"

השיב לו החסיד: "אני אגיד לך ממה אני מפחד? מגן'עדן של מתנגד, מזה אני מפחד..."

מיהו קוזאק?

סיפר הרה"ח ר' מענדל פטרפס:

גבורתם של הקוזאקים היתה מפורסמת בכל העולם, וגם החיילים האמיצים ביותר היו מתייראים מלהילחם עמם. מלבד הגבורה ואומץ הלב, עצם המראה של הקוזאקים לבושים בכובע הגבוה שלהם, כאשר היו יושבים על הסוסים הגבוהים, והם עצמם היו גבוהים ורחבים - היה בהם כך להפיל מורך גם בליבו של חייל מצטיין, וכשרק היו רואים אותם מרחוק - היו פותחים במנוסה.

פעם אחת אסף מפקד גדוד גרמני את חייליו, ואמר להם שכעת יוצאים למערכה, שכל המטרה שלה היא אחת בלבד: להצליח לתפוס בשבי קוזאק כשהוא חי, ולא משנה מה יצטרכו להקריב

חיים קסלמן ושאל אותו האם להשתמש בנוסח ההזמנה של הרבי.
השיב לו ר' שלמה חיים:

"להשתמש בנוסח - זו חיצוניות. לא להשתמש - זו פריקת עול..."

דייקן נפלא

הרה"ח ר' הלל פעוונער ע"ה, היה נוסע מדי יום מהישיבה לתחנת הרכבת וחזור על אופנוע... מספרים שהיה יודע זמניו ועיתותיו באופן מפליא, עד לשניות ממש.

הוא היה נוהג להישאר אחרי השיעור להשיב לשאלות התלמידים עד שממש כבר לא הייתה ברירה. כאשר התקרב הזמן שהיה צריך לצאת, היה אומר לשואל מראש: יש לנו 30 שניות לדבר, ובתום הזמן היה מתנצל ויוצא לדרך, ומגיע לרכבת ממש ברגע האחרון.

עצה לשמירת שבת

בביקורו הראשון של כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ בארה"ב בשנת תר"צ, ביקר בין השאר בפילדלפיה.

באירוע קבלת הפנים שנערך לכבודו, דיבר הרבי על שמירת השבת, ולמחרת דיווחו העיתונים היהודיים על האירוע, והביאו בתוך הדברים את דברי הרבי בקשר לשמירת השבת.

קבוצת יהודים מתושבי העיר החליטו להיכנס אל הרבי ולשאל אותו כיצד הוא דורש כזו דרישה מופרכת, בו בזמן שבמציאות החיים בארצות הברית אין להשיג כזו עבודה שלא יהיה בה צורך לעבוד בשבת.

הם הכניסו פתק באמצעות המשמשים שברצונם לדבר על נושא שמירת השבת, וביקשו שהפגישה לא תיערך בשעה מאוחרת, היות והם צריכים לצאת למחרת לעבודה.

הכנסת אורחים

סיפר אברך חסידי שלא נמנה על מכיריו של ר' מענדל:

"פעם הייתי צריך דבר מה מר' מענדל, וניגשתי לביתו. ר' מעדל קיבל אותי בחביבות ובמאור פנים, טרח עבורי, הגיש לי שתיה ודבר מה לטעום, וחג סביבי כשהוא טורח לתת לי הרגשה טובה.

כך נמשך הדבר רבע שעה, כשר' מענדל לא שואל אותי כלל לצורך מה הגעתי אליו, אם ארצה - אספר, ואם לא - אז לא. הוא מצידו לא שואל.

רצון ותענוג

אמר א' המשפיעים:

מה ההבדל בין ב' הכוחות המקיפים רצון ותענוג באופן פעולתם והשפעתם על שאר כוחות הנפש?

כאשר אדם צריך לבצע פעולה מסויימת אל תוך הלילה, אם מאיר בו כח הרצון - הוא מתגבר על העייפות, מתגבר על הרעב ועל הצמא, מתגבר על כאב הגב, ומבצע את המשימה.

לעומת זאת אם מאיר בו כח התענוג, הוא בכלל לא רעב, לא צמא, ולא מציק לו מאומה...

בעל התניא והשולחן ערוך

מקובל אצל חסידים:

מה פירוש מטבע הלשון שנוהגים בו לכנות את אדמו"ר הזקן "בעל התניא והשולחן ערוך"?

כל התכלית של התניא - הוא להביא לקיום השולחן ערוך בשלימות ובהידור!

היצוני ופורק עול

הרה"ח ר' יהושע מונדשיין ניגש לר' שלמה

אסור לעשות איתו שלום!

סיפר הרב יצחק דוד גרוסמן:

פעם התפתחה מחלוקת גדולה ביני ובין רב ספרדי בענינים שכלל לא קשורים לאידשקייט ולשולחן ערוך, והיו קשורים בכבוד ושליטה וכו'.

בצר לי, כתבתי לרבי מכתב בן שני עמודים בו תיארתי את גודל הצביעות שאני מרגיש כאשר אני משוחח עם יהודים אחרים על אהבת ישראל, בזמן שאני עצמי נתון במחלוקת קשה עם רב אחר, ושפכתי את ליבי שאני רוצה להיפגש ולעשות איתו שלום, אך לא מצליח לאזור אומץ בשביל לעשות את הצעד הזה.

בשולי המכתב הוספתי בקצרה שיש ידידים שטוענים שאיני צריך להשלים איתו.

להפתעתי הרבי השיב לי בלשון חריפה ונדירה: "אסור לעשות איתו שלום - ולפלא השאלה בזה ויעשה כעצת הידידים!"

שידוך מזורז

סיפר הר"י ליפשיץ ע"ה:

א' מהבחורים ששירת בקודש ושימש את כ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע, הגיע לפרקו ונכנס לשאול את הרבי בנוגע לשידוך. השיב לו הרבי שישאל את אמו הרבנית.

נכנס הבחור אל הרבנית שטערנא שרה, והיא אמרה לו שהתעניין בהצעה פלונית, ותוך כדי הדברים נכנסה הרבנית נחמה דינה והיא הציעה שיתעניין בהצעה אחרת.

לא ידע הבחור מה לעשות, ונכנס לשאול שוב את הרבי באיזו הצעה עליו להתעניין. אמר לו הרבי: לא זאת ולא זאת... השידוך שלך נמצא אצל פכ"פ המלמד מנעוול. ונסע לשם ומצא זיווגו.

לאחר מעשה שאל את הרבי מדוע הי' צריך

להפתעתם, ביקש הרבי להיפגש איתם ראשונים, וכשנכנסו הציע הרבי לכולם סיגריות ואמר להם שביקש לפגוש אותם ראשונים כי כל שאר הנכנסים רוצים לבקש בקשות על בריאות, פרנסה, זיווגים וכו', וכאן סוף סוף יהודים שרוצים לדבר על שמירת תורה ומצוות.

הם העלו את הטענה בפני הרבי, והרבי השיב להם שאם אכן כדבריהם שהם לא יכולים למצוא עבודה שבה אפשר לשמור שבת - הוא לא יכול לשפוט אותם, אבל, עליהם לדעת שבשבת יש הרבה מצוות עשה ולא תעשה, וכל אחד מהם עומד בפני עצמו, וממילא צריך להשתדל לקיים כל אחד מהם.

הרבי סיפר להם שבהיותו במאסר כשנתיים קודם לכן לקחו ממנו את הטלית ותפילין, באותו בוקר הרבי לא יכל להתפלל עם טלית ותפילין, אבל הוא לא ויתר על שחרית, הרבי עשה מה שהוא יכול ולפחות התפלל שחרית בלי תפילין.

והרבי נתן להם דוגמא: "אני רואה שכולכם מעשנים, האם אתם מעשנים בעבודה?"

כשהשיבו בחיוב, אמר להם הרבי: "גם אם אתם מוכרחים ללכת לעבוד, הרי העבודה לא מחייבת אתכם לעשן בשבת". הרבי המשיך ושאל, אפשר להגיע למקום העבודה ברגל? וכן דוגמאות מעשיות נוספות, כשהוא מסביר להם שעליהם לנסות להימנע מחילול שבת כל אחד כמה שהוא יכול.

ואכן אותה קבוצת יהודים הפנימו את הדברים והחליטו להשתדל כל אחד כפי יכולתו, ובסופו של דבר היות וכל האנשים עמם היו במגע ראו את ההשתדלות שלהם להימנע מחילול שבת, שבכל פעם שהתפתה משרה שאיפשרה שמירת שבת מיד הציעו להם אותה, ותוך חודשים ספורים הפכו כל אנשי הקבוצה לשומרי שבת בצורה מלאה.

ומתיישבים והאולם מתמלא עוד ועוד.

אמר ר' מענדל: "מזל שלא עשו כנס המושפעים, כי אז האולם היה נשאר ריק..."

ותרועת מלך בו

אמר הרה"ח ר' זיסל פיקרסקי:

רש"י כותב כי מברכותיו של בלעם אנו למדים מה היה בליבו לקלל את בני ישראל, ואנו רואים שאחת הברכות היתה: "ותרועת מלך בו", שפירושו שבני ישראל יריעו ויכריזו 'יחי המלך'.

נמצא שהיפך הברכה היא - שלא יכריזו הכרזה זז...

(ולמעיר מפרקי אבות, שיש מתלמידיו של אברהם אבינו, ויש מתלמידיו של בלעם הרשע...).

לשאול את הרבניות, ורק אחר כך הרבי אמר לו באיזו הצעה להתעניין, והרי הרבי יכל להגיד לו מלכתחילה שייגש להתעניין בהצעה זו?

השיב לו הרבי: יש אנשים שמלמעלה נקבע שהשידוך שלהם לא יהי' מייד בפעם אחת, אלא יהי' ח"ו גירושין ורק אח"כ מגיעים לזיווג הנכון, לכן חסכתי לך את כל הענין, ולאחר שהם אמרו את שלהם, יצאת ידי חובה, ועשית את כל זה בקיצור.

כשמי שצריך לעשות לא עושה

אמר הרה"ח ר' שלמה זרחי:

כאשר מי שצריך לעשות לא עושה, הכלבים עושים, וכולם עצובים...

כנס המושפעים

בא' הפעמים שנערך 'כנס המושפעים', נכנס ר' מענדל וראה שעוד ועוד חסידים נכנסים

הוספה

הקשר בין ברית-מילה ושמונת ימי החנוכה

י"ל ענין ז' רועים שהם מהפנימי' ולכן הם יעקב ומשה כו' כי ויקם עדות ביעקב כו', ושרשן מז"ת דע"י או דא"א שמהם נמשך שפע הפנימיות באצ"י אבא מלביש לחסד דא"א כו', אבל הנס"א הם בחי' חיצוניות ולכן ת"י רועים מלכין, ונסיכ"י רברבי אנשי כדוגמת השר שלמטה מהמלך, והנה שר הצבא הולך במלחמה וכמו משוח מלחמה משא"כ המלך עצמו, והיינו ע"ד אליהו מלאך הברית שהוא שליח להעביר הג"ק כו',

אבל עכ"ז שרשם מבחי' עליונה יותר שלמעלה מז"ת דא"א, וכנודע בדרוש עבדים היינו שמה שאו"א יונקים ממזלות דא"א בחי' שערות ולא מלבישין כמו לחו"ג דא"א זהו לפי שהשערות נמשכו ממקום עליון יותר כו' וכנ"ל, וא"כ ח' נס"א שרשם מי"ג ת"ד שהם גבוהים מז"ת רק שנשפלו למטה וחופפים על או"א כמו לבוש כו', כמ"ש בלק"ת פ' אחרי, בביאור שני ע"פ כי ביום הזה יכפר,

והנה יניקת החיצונים הוא בשני אופנים הא' מלמעלה ע"ד אם תגביהי כנשר וכמ"ש בד"ה ויאבק איש עמו וע"ז הפעולה ע"י ז' רועים שהם ממשיכים שפע אור א"ס בפנימי' מהכתר לאצ"י שאו"א מלבישים לחו"ג דא"א ואזי אין להם יניקה כו' אך כדי להעביר הבחי' הב' שהוא התגברותם לינק מסוף הקדושה ושם מתגברים מאד, כדי לישפל כ"כ למטה זהו ע"י ה' נס"א שהם מבחי' המקיפים, והמקיף נשפל למטה בבחי' חיצוני' לסמא עיניהם כו', וכענין אליהו מלאך הברית כנ"ל,

והנה מילה בשמיני דוקא בחי' למנצח על השמינית שלמעלה מבחי' ז' רועים משם נמשך הכח הזה, וזהו ג"כ ענין שמונת ימי חנוכה שהם מבחי' שמונה נס"א כו' ונסיכ"י ג"כ ל' סוך בשמן, כמ"ש בילקוט תחלת תלים ע"פ ואני נסכתי מלכי ועמ"ש מזה ע"פ הנ"ל סעיף ג' ע"ד שמן משחת קדש כו' וחה"מ פי' שמונה ג"כ מלשון שמן כו', וכך נר חנוכה הוא בשמן כו', וזהו ג"כ ענין חשמונאי, שהוא לשון גדולה ושררה כמו יאתיו חשמנים היינו כמו נסיכ"י אדם כו', כמו נסיכ"י אדם כו'.

לזכות

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

•

ולזכות

החייל בצבאות השם, הרך הנימול מנחם מענדל
בן הרה"ת שמואל וזוגתו מרת מושקא שי'
נוטיק

•

ולזכות זקניהם

הרה"ת ר' זלמן ניסן פנחס וזוגתו מרת נחמה שי' נוטיק
הרה"ת ר' מיכאל וזוגתו מרת אילנה שי' דורון

וכל בני המשפחה המורחבת שיחיו,
שיזכו לגרום נחת רוח רב לכ"ק אדמו"ר שליט"א
בכל פעולותיהם הליכותיהם ומעשיהם,
ולפעול את התגלותו השלימה והמיידית
ותיכף ומיד ממש!

•

יחי אדוננו מורנו ורבינו המלך המשיח לעולם ועד!